

**Pensioenreglement
Ortec International B.V.
Stichting Algemeen Pensioenfonds
Volo pensioen**

2019

Inhoudsopgave

DEEL I: PENSIOENAANSPRAKEN EN PENSIOENRECHTEN	5
Lijst met afkortingen	6
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen	7
Paragraaf 1 Werkingssfeer en begrippen.....	7
Artikel 1.1 Werkingssfeer	7
Artikel 1.2 Begrippen	7
Paragraaf 2 Karakter pensioenregeling, uitgaande waardeoverdracht en afkoop	10
Artikel 1.3 Karakter pensioenregeling.....	10
Artikel 1.4 Uitgaande individuele waardeoverdracht	10
Artikel 1.5 Afkoop klein pensioen.....	11
Paragraaf 3 Informatieverplichtingen	11
Artikel 1.6 Algemene bepalingen	11
Artikel 1.7 Informatieverstrekking op verzoek	11
Artikel 1.8 Informatieverstrekking aan de gewezen deelnemer	12
Artikel 1.9 Informatieverstrekking aan de ex-partner	12
Artikel 1.10 Informatieverstrekking aan de pensioengerechtigde	13
Artikel 1.11 Informatieverstrekking bij vertrek naar een andere lidstaat.....	13
Paragraaf 4 Overige bepalingen.....	13
Artikel 1.12 Beperking beschikking over pensioenaanspraken en pensioenrechten	13
Artikel 1.13 Uitsluiting van rechten	13
Artikel 1.14 Fiscale begrenzing	14
Artikel 1.15 Gegevensverstrekking	14
Artikel 1.16 Bijzondere gevallen	14
Artikel 1.17 Wijzigingsbevoegdheid	14
Artikel 1.18 Geschillen	15
Artikel 1.19 Inwerkingtreding	15
Hoofdstuk 2 Verlaging, toeslagverlening en uitbetaling van pensioenrechten	16
Paragraaf 1 Herstelplan en verlaging.....	16
Artikel 2.1 Maatregelen bij een herstelplan	16
Artikel 2.2 Verlaging van de pensioenaanspraken en verworven pensioenrechten	16
Paragraaf 2 Toeslagverlening	17
Artikel 2.3 Voorwaardelijke toeslagverlening	17
Artikel 2.4 Compensatie van gemiste toeslag en/of verlaging pensioenaanspraken en -rechten	17
Paragraaf 3 Uitbetaling van pensioenrechten.....	18
Artikel 2.5 Uitbetaling van pensioen	18
Hoofdstuk 3 Ouderdomspensioen	19
Paragraaf 1 Ingang ouderdomspensioen.....	19
Artikel 3.1 Ouderdomspensioen	19
Paragraaf 2 Keuzemogelijkheden met betrekking tot het ouderdomspensioen	19
Artikel 3.2 (Gedeeltelijk) vervroegen van de pensioeningangsdatum	19

Artikel 3.3 (Gedeeltelijk) uitstel van de pensioeningangsdatum	20
Artikel 3.4 Variëren in hoogte van het ouderdomspensioen	20
Artikel 3.5 Ruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen bij pensioeningang	21
Hoofdstuk 4 Partnerpensioen en wezenpensioen	22
Artikel 4.1 Partnerpensioen.....	22
Artikel 4.2 Wezenpensioen.....	22
Artikel 4.3 Ruil partnerpensioen voor ouderdomspensioen	22
Artikel 4.4 Uitsluiting nabestaandenpensioen	23
Hoofdstuk 5 Einde partnerrelatie.....	24
Artikel 5.1 Bijzonder partnerpensioen voor de ex-partner	24
Artikel 5.2 Verevening van pensioenrechten bij scheiding	25
Artikel 5.3 Geconverteerd ouderdomspensioen	25
ADDENDUM IA: PENSIOENAANSPRAKEN/RECHTEN UIT COLLECTIEVE	
WAARDEOVERDRACHT	27
Artikel I Collectieve waardeoverdracht per 1 januari 2018	27
Artikel II Gemiste toeslagverlening per 1 januari 2018	27
Artikel III (Gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemers op 1 januari 2018	27
Artikel IV Pensioenkapitalen vrijwillige regeling inkoop extra pensioenaanspraken	27
DEEL II: OPBOUW VAN PENSIOENAANSPRAKEN	28
Hoofdstuk 6 Algemene bepalingen	29
Paragraaf 1 Begripsbepalingen	29
Artikel 6.1 Begrippen	29
Paragraaf 2 Deelneming	30
Artikel 6.2 Begin van de deelneming	30
Artikel 6.3 Premievrije voorzetting van de deelneming bij arbeidsongeschiktheid	30
Artikel 6.4 Onbetaald verlof	32
Artikel 6.5 Inkomende individuele waardeoverdracht	32
Paragraaf 3 Einde deelneming	33
Artikel 6.6 Einde van de deelneming	33
Artikel 6.7 Premievrije pensioenaanspraken bij einde deelneming	34
Paragraaf 4 Informatieverplichtingen	34
Artikel 6.8 Informatieverstrekking aan de deelnemer	34
Hoofdstuk 7 Financiering.....	35
Artikel 7.1 Financiering van de pensioenregeling	35
Artikel 7.2 Premievoorbehoud werkgever.....	35
Hoofdstuk 8 Basiselementen voor de pensioenvaststelling	36
Artikel 8.1 Pensioengevend salaris.....	36
Artikel 8.2 Pensioengevend salaris partnerpensioen risicoverzekerd	36
Artikel 8.3 Franchise	36
Artikel 8.4 Pensioengrondslag	37
Hoofdstuk 9 Opbouw ouderdomspensioen.....	38
Artikel 9.1 Opbouw ouderdomspensioen	38
Artikel 9.2 Ruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen bij einde deelneming	38
Hoofdstuk 10 Partnerpensioen en wezenpensioen (risicobasis).....	39
Artikel 10.1 Partnerpensioen op risicobasis	39
Artikel 10.2 Wezenpensioen op risicobasis	39
Artikel 10.3 Uitsluiting nabestaandenpensioen.....	40

Hoofdstuk 11 Module Tijdelijk partnerpensioen	41
Artikel 11.1 Tijdelijk partnerpensioen	41
Hoofdstuk 12 Module WIA-excedentpensioen	42
Artikel 12.1 Ingangsdatum en einddatum WIA-excedentpensioen	42
Artikel 12.2 Hoogte WIA-excedentpensioen	42
Artikel 12.3 Pensioengevend salaris en pensioengrondslag.....	43
Artikel 12.4 Informatieverplichting en overige bepalingen.....	43
Hoofdstuk 13 Module Excedentregeling.....	44
Artikel 13.1 Karakter pensioenregeling	44
Artikel 13.2 Deelneming Excedentregeling	44
Artikel 13.3 Pensioengevend salaris en pensioengrondslag Excedentregeling.....	44
Artikel 13.4 Beschikbare premie	44
Artikel 13.5 Beleggingsrekening en lifecycles	45
Artikel 13.6 Aanwending pensioenkapitaal bij pensioeningang.....	45
Artikel 13.7 Aanwending pensioenkapitaal bij overlijden vóór pensioeningang	46
Artikel 13.8 Aanvullend partnerpensioen bij overlijden vóór pensioeningang	46
Artikel 13.9 Tarief inkopen in de basisregeling.....	47
Artikel 13.10 Bijzonder partnerpensioen en verevening van pensioenrechten bij scheiding	47
Artikel 13.11 Mogelijkheid tot aankoop van een variabele uitkering bij een andere pensioenuitvoerder	47
Artikel 13.12 Verlaging van de pensioenkapitalen	48
Artikel 13.13 Toeslagverlening van pensioenkapitalen	48
Artikel 13.14 Bepalingen basisregeling	48
ADDENDUM IIA: AANVULLENDE VOORWAARDEN MET BETREKKING TOT OPBOUW VAN PENSIOEN	49
Artikel I Maximale premie	49
Artikel II Toeslagverlening verzekerde aanspraken- en rechten bij Nationale Nederlanden	49
Artikel III Additionele diensttijd partnerpensioen/wezenpensioen.....	49
Artikel IV Zieke deelnemers	49
Bijlage 1 Cijfers en bedragen.....	50
Artikel 1 Opbouw pensioen	50
Artikel 2 Collectiviteitkringen	50
Artikel 3 Premie	50
Bijlage 2 Contantewaardefactoren en tarieven.....	52
A. Vaststelling en geldigheid van factoren.....	52
B. Factoren voor afkoop klein pensioen	52

DEEL I: PENSIOENAANSPRAKEN EN PENSIOENRECHTEN

Lijst met afkortingen

In dit pensioenreglement worden de hieronder opgenomen afkortingen gehanteerd:

ABTN	: Actuariële en bedrijfstechnische nota
Anw	: Algemene nabestaandenwet
AOW	: Algemene Ouderdomswet
BW	: Burgerlijk Wetboek
CAO	: Collectieve arbeidsovereenkomst
CPI	: Consumentenprijsindexcijfer
DNB	: De Nederlandsche Bank
IVA	: Regeling Inkomensverzekering voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten
UWV	: Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
WAO	: Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
Wet IB	: Wet inkomstenbelasting 2001
Wet LB	: Wet op de loonbelasting 1964
Wet VPS	: Wet verevening pensioenrechten bij scheiding
WGA	: Regeling Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten
WIA	: Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WW	: Werkloosheidswet

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Paragraaf 1 Werkingsfeer en begrippen

Artikel 1.1 Werkingsfeer

1. Het pensioenreglement met bijlagen regelt de rechtsverhouding tussen het pensioenfonds en de (gewezen) deelnemer en de pensioengerechtigde.
2. Het pensioenreglement kan meer dan één pensioenregeling omvatten.
3. De begrippen die in de statuten van het pensioenfonds worden gebruikt gelden ook voor het pensioenreglement.

Artikel 1.2 Begrippen

In het pensioenreglement worden onderstaande begrippen gebruikt.

- AOW-gerechtigde leeftijd:
de pensioengerechtigde leeftijd als bedoeld in artikel 7a van de AOW.
- Arbeidsongeschikt:
arbeidsongeschikt in de zin van de WIA of WAO.
- Basisregeling
(het deel van) de pensioenregeling waaraan iedere deelnemer, ongeacht de hoogte van het pensioengevend salaris, op basis van de pensioenovereenkomst gehouden is om deel te nemen.
- Beleidsdekkingsgraad:
de gemiddelde dekkingsgraad van de collectiviteitkring van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling van de beleidsdekkingsgraad van de collectiviteitkring.
- Bestuur:
het bestuur van het pensioenfonds.
- Bijzonder partnerpensioen:
pensioen dat de ex-partner ontvangt op het moment van overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde.
- Collectiviteitkring:
een of meerdere pensioenregelingen waarvoor het pensioenfonds een afgescheiden vermogen aanhoudt.
- Deelnemer:
de werknemer die op grond van een pensioenovereenkomst pensioenaanspraken verwerft jegens het pensioenfonds.
Als deelnemer wordt ook beschouwd de (gewezen) werknemer die premievrij pensioenaanspraken verwerft bij arbeidsongeschiktheid.
- Dekkingsgraad:
de verhouding tussen het aanwezige vermogen en de technische voorziening van de collectiviteitkring.

- Ex-partner:
 - a. de persoon van wie het huwelijk met de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde is beëindigd door echtscheiding of door scheiding van tafel en bed;
 - b. De persoon van wie het geregistreerde partnerschap met de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde is beëindigd met wederzijds goedvinden of is ontbonden op verzoek van één van hen;
 - c. De persoon van wie de gemeenschappelijke huishouding met de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde is beëindigd om een andere reden dan overlijden of het aangaan van een huwelijk of geregistreerd partnerschap en dit door deze persoon en/of de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde schriftelijk gemeld is aan het pensioenfonds.
 - d. In het geval van pensioenverevening als bedoeld in de Wet VPS wordt onder ex-partner verstaan: de ex-partner zoals beschreven onder a en b.
- Gemeenschappelijke huishouding:

de relatie tussen twee ongehuwde personen die geen van beiden een geregistreerd partnerschap of een andere gemeenschappelijke huishouding hebben, als zij:

 - a. in de gemeentelijke basisadministratie op één adres zijn ingeschreven;
 - b. gezamenlijk een gemeenschappelijke huishouding voeren;
 - c. de gemeenschappelijke huishouding vóór overlijden hebben gemeld aan het pensioenfonds; en
 - d. geen bloed- of aanverwant in de rechte lijn van elkaar zijn.
- Gepensioneerde:

de pensioengerechtigde voor wie op grond van dit pensioenreglement het ouderdomspensioen is ingegaan.
- Gewezen deelnemer:

de (gewezen) werknemer door wie op grond van dit pensioenreglement, anders dan door overlijden of pensionering, geen pensioen meer wordt verworven en die bij beëindiging van de deelneming een pensioenaanspraak heeft behouden jegens het pensioenfonds.
- Grensbedrag klein pensioen:

Het grensbedrag klein pensioen wordt jaarlijks vastgesteld door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2019: €484,09).
- Klein pensioen:

Er is sprake van een klein pensioen als een pensioenaanspraak onder het grensbedrag klein pensioen ligt. Hierbij worden de pensioenaanspraken uit de basisregeling en de Excedentregeling samen genomen.
- Ouderdomspensioen:

pensioen dat de (gewezen) deelnemer ontvangt vanaf de pensioeningangsdatum tot aan zijn/haar overlijden.
- Partner:

de persoon met wie de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een partnerrelatie heeft. Er is op grond van dit pensioenreglement slechts sprake van één partner.
- Partnerpensioen:

pensioen dat de partner ontvangt op het moment van overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde.

- Partnerrelatie:
huwelijk, geregistreerd partnerschap of gemeenschappelijke huishouding.
- Pensioen:
levenslang (bijzonder) ouderdomspensioen, levenslang (bijzonder) partnerpensioen, tijdelijk partnerpensioen, wezenpensioen of WIA-excedentpensioen in de zin van dit pensioenreglement.
- Pensioenaanspraak:
recht op een nog niet ingegaan pensioen, uitgezonderd overeengekomen voorwaardelijke toeslagverlening.
- Pensioenfonds:
Stichting Algemeen Pensioenfonds Volo pensioen.
- Pensioengerechtigde:
de persoon die jegens het pensioenfonds recht heeft op een ingegaan pensioen.
- Pensioeningangsdatum:
de dag waarop het ouderdomspensioen (gedeeltelijk) ingaat.
- Pensioenovereenkomst:
hetgeen tussen de werkgever en de werknemer is overgekomen betreffende pensioen.
- Pensioenreglement:
dit pensioenreglement, alsmede de modules en bijlagen zoals vastgesteld op 11 december, alsmede iedere wijziging hierop.
- Pensioenrecht:
recht op een pensioen dat is ingegaan.
- Pensioenrekendatum:
de dag waarop de (gewezen) deelnemer de fiscale pensioenrichtleeftijd bereikt als bedoeld in artikel 18a Wet LB. Hierop wordt de pensioenopbouw gebaseerd.
- Premieovereenkomst
een pensioenovereenkomst inzake een vastgestelde premie die uiterlijk op de pensioendatum wordt omgezet in een vaste of variabele pensioenuitkering.
- Prijsontwikkeling:
de prijsontwikkeling volgens de consumenten prijsindex (CPI) zoals vastgesteld en bekend gemaakt door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).
- Standaard pensioendatum:
de dag waarop de (gewezen) deelnemer de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt. Dit is de dag waarop de deelneming in de pensioenregeling eindigt en het ouderdomspensioen ingaat, tenzij de deelnemer er voor kiest om deze datum te vervroegen of uit te stellen. Als de AOW-gerechtigde leeftijd nog niet is vastgesteld, dan wordt uitgegaan van de hoogste op 1 januari van het kalenderjaar al wel vastgestelde AOW-gerechtigde leeftijd.
- Uitkeringsovereenkomst:
een pensioenovereenkomst inzake een vastgestelde pensioenuitkering.
- Uitvoeringsovereenkomst:
de overeenkomst tussen de werkgever en het pensioenfonds over de uitvoering van een of meer pensioenovereenkomsten.
- Uitvoeringsreglement:
de door het pensioenfonds opgestelde regeling inzake de uitvoering van een beëindigde pensioenregeling als bedoeld in artikel 23a Pensioenwet.

- Wees:
 - a. de persoon tot wie de overleden (gewezen) deelnemer of gepensioneerde als vader of moeder in familierechtelijke betrekking stond;
 - b. De persoon voor wie de overleden mannelijke (gewezen) deelnemer of gepensioneerde onderhoudsplichtig was zonder hem als kind te hebben erkend;
 - c. De persoon die door de overleden (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, ten tijde van het overlijden, als eigen kind werd onderhouden en opgevoed (verzorger).
- Wezenpensioen:

pensioen dat de wees ontvangt op het moment van overlijden van de deelnemer.

Paragraaf 2 Karakter pensioenregeling, uitgaande waardeoverdracht en afkoop

Artikel 1.3 Karakter pensioenregeling

De basisregeling heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst.

Artikel 1.4 Uitgaande individuele waardeoverdracht

1. De gewezen deelnemer kan de waarde van zijn premievrije aanspraken overdragen naar een andere pensioenuitvoerder of andere collectiviteitkring. Hierbij gelden de voorwaarden van artikel 71 tot en met 74 Pensioenwet.
2. Als de premievrije aanspraak op ouderdomspensioen na beëindiging van de deelneming op de standaard pensioendatum op jaarbasis minder is dan het grensbedrag klein pensioen, dan draagt het pensioenfonds de waarde van de premievrije aanspraken rechtstreeks over aan de nieuwe pensioenuitvoerder. Als het niet mogelijk is de waarde van de premievrije aanspraken na beëindiging van de deelneming over te dragen, doet het pensioenfonds jaarlijks een nieuwe poging tot waardeoverdracht.
3. De overdrachtswaarde wordt vastgesteld op grond van de regels die daartoe bij of krachtens de Pensioenwet zijn gesteld.
4. Als het verzoek tot waardeoverdracht ook premievrije aanspraken op partnerpensioen betreft, dan moet de partner instemmen met de waardeoverdracht van het partnerpensioen. Als de partner niet instemt, wordt de waarde van de premievrije aanspraken op partnerpensioen niet overgedragen.
5. Door waardeoverdracht vervallen alle pensioenaanspraken uit hoofde van dit pensioenreglement, met uitzondering van:
 - a. een premievrije aanspraak op bijzonder partnerpensioen;
 - b. een premievrije aanspraak op partnerpensioen als de partner niet heeft ingestemd met de waardeoverdracht.
6. Een waardeoverdracht wordt opgeschort zolang dit wegens de financiële positie van de collectiviteitkring en/of de andere betrokken pensioenuitvoerder, niet is toegestaan, met uitzondering van de situatie als bedoeld in het tweede lid.
7. Het pensioenfonds werkt niet mee aan grensoverschrijdende waardeoverdrachten, tenzij het pensioenfonds op grond van de wet verplicht is tot medewerking.

Artikel 1.5 Afkoop klein pensioen

1. Het pensioenfonds heeft het recht bij pensioeningang een pensioenaanspraak af te kopen als
 - de pensioenaanspraak op ouderdomspensioen op de standaard pensioendatum of de pensioenaanspraak op (bijzonder) partnerpensioen of wezenpensioen bij pensioeningang op jaarbasis minder is dan het grensbedrag klein pensioen, en
 - de (gewezen) deelnemer instemt met afkoop ouderdomspensioen, de (ex-) partner instemt met afkoop (bijzonder) partnerpensioen of de wees instemt met afkoop wezenpensioen.
2. Het pensioenfonds heeft het recht een premievrije aanspraak op ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 1.4 lid 2 tussentijds af te kopen als
 - het pensioenfonds de waarde van de premievrije aanspraken niet heeft kunnen overdragen aan een nieuwe pensioenuitvoerder, en
 - na de beëindiging van de deelneming ten minste vijf jaar is verstreken, en
 - de gewezen deelnemer instemt met de afkoop.
3. De afkoopsom wordt vastgesteld op basis van factoren die het pensioenfonds voor een bepaalde periode heeft vastgesteld. De hoogte en de geldigheidsduur van die factoren zijn opgenomen in bijlage 2 van dit pensioenreglement.
4. Na betaling van de afkoopsom kan geen enkel recht meer worden ontleend aan pensioenaanspraken of pensioenrechten jegens het pensioenfonds.

Paragraaf 3 Informatieverplichtingen

Artikel 1.6 Algemene bepalingen

1. Het pensioenfonds zorgt ervoor dat de (gewezen) deelnemer, ex-partner, pensioengerechtigde en overige belanghebbenden ten minste op de in de Pensioenwet voorgeschreven wijze, worden geïnformeerd over de pensioenregeling.
2. Het pensioenfonds zorgt ervoor dat de (gewezen) deelnemer, ex-partner, pensioengerechtigde en overige belanghebbenden via de website kennis kunnen nemen van de in art. 46a Pensioenwet genoemde informatie en documenten zoals onder meer de statuten, het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomst, de ABTN en het bestuursverslag.
3. Het pensioenfonds verstrekt de informatie aan de (gewezen) deelnemer, de ex-partner en de pensioengerechtigde elektronisch. Het pensioenfonds informeert de (gewezen) deelnemer, de ex-partner en de pensioengerechtigde schriftelijk over het voornemen tot elektronische informatieverstrekking. Als daartegen bezwaar wordt gemaakt, dan verstrekt het pensioenfonds de informatie schriftelijk.
4. De informatie die het pensioenfonds verstrekt of beschikbaar stelt, is correct, duidelijk en evenwichtig. De informatie wordt tijdig verstrekt of beschikbaar gesteld.

Artikel 1.7 Informatieverstrekking op verzoek

Het pensioenfonds verstrekt op verzoek van de (gewezen) deelnemer, ex-partner, pensioengerechtigde:

- a. een opgave van zijn opgebouwde pensioenaanspraken;
- b. een indicatie van de reglementair te bereiken pensioenaanspraken;

- c. relevante informatie over beleggingen;
- d. informatie die specifiek voor hem van belang is;
- e. informatie over een aanwijzing door de toezichthouder of de aanstelling van een bewindvoerder als dat van toepassing is.
- f. informatie aan de (gewezen) deelnemer over de consequenties van ruil van pensioensoorten als bedoeld in dit pensioenreglement.

Artikel 1.8 Informatieverstrekking aan de gewezen deelnemer

1. Het pensioenfonds verstrekt de deelnemer bij de beëindiging van de deelneming onder meer:
 - a. een opgave van de opgebouwde pensioenaanspraken;
 - b. informatie over toeslagverlening en verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement;
 - c. informatie die voor de deelnemer specifiek in het kader van de beëindiging van belang is, en
 - d. informatie over omstandigheden die betrekking hebben op het functioneren van het pensioenfonds.
2. Het pensioenfonds stelt de gewezen deelnemer jaarlijks een uniform pensioenoverzicht beschikbaar op een besloten deel van de website van het pensioenfonds. Een keer in de vijf jaar verstrekt het pensioenfonds het uniform pensioenoverzicht schriftelijk dan wel digitaal, afhankelijk van de keuze van de gewezen deelnemer. Het uniform pensioenoverzicht bevat onder meer:
 - a. Een opgave van de opgebouwde pensioenaanspraken;
 - b. Informatie over de standaard pensioendatum; en
 - c. informatie over toeslagverlening en verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement.
3. Het pensioenfonds informeert de gewezen deelnemer binnen 3 maanden na een voor hem relevante wijziging in het pensioenreglement over die wijziging en op de mogelijkheid om het gewijzigde pensioenreglement op te vragen.

Artikel 1.9 Informatieverstrekking aan de ex-partner

1. Het pensioenfonds verstrekt de ex-partner bij het einde van de partnerrelatie onder meer:
 - a. een opgave van de opgebouwde aanspraak op bijzonder partnerpensioen;
 - b. informatie over toeslagverlening en verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement;
 - c. informatie die voor de ex-partner specifiek van belang is.
2. Het pensioenfonds verstrekt de ex-partner ten minste één keer in de vijf jaar:
 - a. een opgave van de opgebouwde aanspraak op bijzonder partnerpensioen;
 - b. informatie over toeslagverlening en verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement.
3. Het pensioenfonds informeert de ex-partner binnen 3 maanden na een wijziging van het toeslagbeleid over die wijziging.
4. Het pensioenfonds verstrekt de ex-partner die recht heeft op verevening op grond van de Wet VPS een opgave van de pensioenaanspraken die tijdens het huwelijk of geregistreerde partnerschap zijn opgebouwd. De opgave vermeldt tevens de

- ingangsdatum van de uitbetaling. Het pensioenfonds verstrekt de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een kopie van deze opgave.
5. Het pensioenfonds verstrekt de opgave als bedoeld in het vorige lid na ontvangst van het formulier als bedoeld in artikel 2 lid 2 van de Wet VPS of een kopie of uittreksel van de overeenkomst als bedoeld in artikel 4 lid 1 van de Wet VPS.
 6. Het pensioenfonds verstrekt de ex-partner die op grond van de Wet VPS jegens het pensioenfonds een eigen aanspraak op pensioen heeft verkregen, een opgave van zijn aanspraak op geconverteerd ouderdomspensioen. Het pensioenfonds verstrekt de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een kopie van deze opgave en een opgave van zijn verlaagde pensioenaanspraken.

Artikel 1.10 Informatieverstrekking aan de pensioengerechtigde

1. Het pensioenfonds informeert de pensioengerechtigde voorafgaand aan of bij de ingang van het pensioen en vervolgens jaarlijks over onder meer:
 - a. de pensioenrechten;
 - b. de opgebouwde aanspraken op partnerpensioen en wezenpensioen;
 - c. de toeslagverlening; en
 - d. de verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement;
 - e. informatie die specifiek voor de pensioengerechtigde in het kader van de pensioeningang van belang is.
2. Het pensioenfonds verstrekt de in de eerste 4 onderdelen van het eerste lid genoemde informatie jaarlijks aan de pensioengerechtigde. Daarnaast informeert het pensioenfonds de pensioengerechtigde binnen 3 maanden na een relevante wijziging in het pensioenreglement over die wijziging en de mogelijkheid om het gewijzigde pensioenreglement op de vragen bij het pensioenfonds.

Artikel 1.11 Informatieverstrekking bij vertrek naar een andere lidstaat

Het pensioenfonds verstrekt de (gewezen) deelnemer en gepensioneerde die zich in een andere EU-lidstaat vestigen, ten minste dezelfde informatie als aan de (gewezen) deelnemer en gepensioneerde die in Nederland blijven.

Paragraaf 4 Overige bepalingen

Artikel 1.12 Beperking beschikking over pensioenaanspraken en pensioenrechten

De pensioenaanspraken en pensioenrechten die voortvloeien uit dit pensioenreglement kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven dan wel formeel of feitelijk voorwerp worden van zekerheid, behalve in de gevallen als bedoeld in artikel 65 Pensioenwet of bij afkoop op grond van artikel 1.5 van dit pensioenreglement.

Artikel 1.13 Uitsluiting van rechten

1. De (gewezen) deelnemer kan in ieder geval geen rechten ontleen aan het pensioenreglement over de periode van deelneming waarvoor geen premie is betaald als gevolg van boze opzet van de deelnemer dan wel van de deelnemer en de werkgever samen.

2. Het pensioenfonds kan op grond van dwingendrechtelijke wet- en regelgeving gehouden zijn het pensioen niet uit te betalen, dan wel geen enkele andere handeling ten aanzien van het pensioen te verrichten.

Artikel 1.14 Fiscale begrenzing

Bij de toepassing van dit pensioenreglement wordt de ter zake geldende fiscale wet- of regelgeving in acht genomen.

Artikel 1.15 Gegevensverstrekking

1. De (gewezen) deelnemer en de gepensioneerde verstrekken aan het pensioenfonds alle gegevens die nodig zijn voor de juiste uitvoering van het pensioenreglement.
2. De gegevensverstrekking door de aangesloten werkgever aan het pensioenfonds is geregeld in de uitvoeringsovereenkomst dan wel het uitvoeringsreglement.
3. Het pensioenfonds houdt zich bij het verwerken van de persoonsgegevens aan de geldende privacywet- en regelgeving, waaronder de Algemene verordening gegevensbescherming (Avg).

Artikel 1.16 Bijzondere gevallen

1. Het bestuur is bevoegd een bepaling uit het pensioenreglement niet toe te passen of daarvan af te wijken als toepassing daarvan, gelet op het doel of strekking van de betreffende bepaling, onredelijk is binnen de kaders die de Pensioenwet daaraan stelt.
2. In alle gevallen waarin dit pensioenreglement niet voorziet, beslist het pensioenfonds in overeenstemming met het doel en de strekking van de bepalingen van dit pensioenreglement.

Artikel 1.17 Wijzigingsbevoegdheid

1. Het pensioenreglement wordt opgesteld door Volo pensioen en dient te allen tijde in overeenstemming te zijn met de pensioenovereenkomst en de uitvoeringsovereenkomst dan wel het uitvoeringsreglement.
2. Het pensioenfonds is op grond van de statuten bevoegd om het pensioenreglement te wijzigen, maar met inachtneming van de uitvoeringsovereenkomst dan wel het uitvoeringsreglement als daarmee de pensioenregeling inhoudelijk wordt gewijzigd.
3. Als de pensioenrekendatum wijzigt, dan worden alle aanspraken op ouderdomspensioen en geconverteerd ouderdomspensioen per de wijzigingsdatum van de pensioenrekendatum op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid herrekend naar de gewijzigde pensioenrekendatum, tenzij dit pensioenreglement anders bepaalt.
4. De pensioenaanspraken die tot het moment van wijziging zijn opgebouwd kunnen niet worden gewijzigd behalve:
 - a. bij waardeoverdracht als bedoeld in de artikelen 76, 78 en 83 Pensioenwet;
 - b. bij een verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten als bedoeld in artikel 134 Pensioenwet.
5. Als op grond van artikel 19c Wet op de Loonbelasting onderdelen van het pensioenreglement leiden tot een onzuivere pensioenregeling, dan is het

pensioenfonds bevoegd het pensioenreglement met terugwerkende kracht zodanig aan te passen dat alsnog sprake is van een zuivere pensioenregeling.

Artikel 1.18 Geschillen

1. De (gewezen) deelnemer, pensioengerechtigde, (ex-)partner of andere aanspraakgerechtigde kan op grond van het klachtenreglement een klacht indienen bij het bestuur over de uitvoering van dit pensioenreglement.
2. De (gewezen) deelnemer, pensioengerechtigde, (ex-)partner of andere aanspraakgerechtigde kan op grond van het geschillenreglement een geschil met betrekking tot een individueel bestuursbesluit van het pensioenfonds aanhangig maken bij de geschillencommissie.

Artikel 1.19 Inwerkingtreding

Dit pensioenreglement met bijlagen is voor het laatst gewijzigd per 1 januari 2019.

Hoofdstuk 2 Verlaging, toeslagverlening en uitbetaling van pensioenrechten

Paragraaf 1 Herstelplan en verlaging

Artikel 2.1 Maatregelen bij een herstelplan

1. Het pensioenfonds is op grond van artikel 138 Pensioenwet verplicht een herstelplan in te dienen als de beleidsdekkingsgraad per einde van een kalenderkwartaal ligt onder de grens van het vereist eigen vermogen als bedoeld in artikel 132 Pensioenwet.
2. De maatregelen die het pensioenfonds in het kader van een herstelplan kan nemen zijn voor zover van toepassing een beperking van de toeslagverlening zoals nader uitgewerkt in Artikel 2.3 en een verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten zoals nader uitgewerkt in Artikel 2.2.

Artikel 2.2 Verlaging van de pensioenaanspraken en verworven pensioenrechten

1. Het pensioenfonds kan de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten verlagen indien:
 - a. de collectiviteitkring gezien de beleidsdekkingsgraad niet voldoet aan de bij of krachtens artikel 131 Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen of de bij of krachtens artikel 132 Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen;
 - b. de collectiviteitkring niet binnen een redelijke termijn voldoet aan artikel 131 of artikel 132 Pensioenwet zonder dat de belangen van de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden of de werkgever onevenredig worden geschaad; en
 - c. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van de premie, zijn ingezet in het herstelplan, bedoeld in artikel 138 of artikel 139 Pensioenwet.
2. Het pensioenfonds kan de pensioenaanspraken en verworven pensioenrechten tevens verlagen in geval de situatie als omschreven in artikel 140 Pensioenwet zich voordoet.
3. Het pensioenfonds informeert de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden schriftelijk over het besluit tot verlaging van de pensioenaanspraken en pensioenrechten.
4. De verlaging wordt op zijn vroegst gerealiseerd drie maanden nadat de pensioengerechtigden hierover zijn geïnformeerd.

Paragraaf 2 Toeslagverlening

Artikel 2.3 Voorwaardelijke toeslagverlening

1. Het pensioenfonds heeft de ambitie om de opgebouwde pensioenaanspraken en – rechten jaarlijks te verhogen. De verhoging bedraagt maximaal de procentuele verhoging van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde CPI alle huishoudens. Hierbij wordt uitgegaan van de ontwikkeling van de CPI van 30 september van het voorafgaande jaar tot 30 september van het jaar waarover de toeslag verlening wordt vastgesteld.
2. De toeslag is voorwaardelijk. Er bestaat geen recht op toeslag. Een besluit om in enig jaar toeslag te verlenen, vormt geen garantie voor in toekomstige jaren te verlenen toeslag. De toeslagverlening wordt niet gefinancierd uit de premie, maar alleen uit overrendement. Er is geen bestemmingsreserve voor toeslagverlening. Het pensioenfonds kan nadere regels stellen met betrekking tot de toeslagverlening.
3. Het pensioenfonds beslist jaarlijks op basis van de dekkingsgraad per 30 september of en in hoeverre er op de pensioenaanspraken en –rechten toeslag wordt verleend rekening houdend met de financiële positie van de collectiviteitkring. Het pensioenfonds kan uitsluitend toeslag verlenen als:
 - de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110%,
 - de verleende mate van toeslagverlening naar verwachting ook in de toekomst mogelijk blijft, en
 - de toeslagverlening in overeenstemming is met het herstelplan als dat van toepassing is.
4. Toeslag wordt niet verleend indien dit op grond van de Pensioenwet dan wel aanverwante wet- en regelgeving niet is toegestaan.
5. Toeslagverlening vindt plaats per 1 januari. Ingeval het pensioenfonds later dan 1 januari besluit tot het verlenen van toeslag, dan vindt de toeslagverlening met terugwerkende kracht plaats.

Artikel 2.4 Compensatie van gemiste toeslag en/of verlaging pensioenaanspraken en - rechten

1. Het pensioenfonds kan besluiten gemiste toeslagverlening en/of verlaging van de pensioenaanspraken en –rechten geheel of gedeeltelijk te compenseren met een incidentele toeslagverlening.
2. Het pensioenfonds kan een incidentele toeslagverlening uitsluitend verlenen als:
 - a. de nagestreefde mate van toeslagverlening zoals genoemd in Artikel 2.3 naar verwachting ook in de toekomst mogelijk blijft;
 - b. de beleidsdekkingsgraad minimaal het niveau van het vereist eigen vermogen, bedoeld in artikel 132 Pensioenwet behoudt; en
 - c. het in enig jaar ten hoogste een vijfde van het vermogen dat voor deze toeslagverlening beschikbaar is, wordt aangewend.
3. Het pensioenfonds maakt bij incidentele toeslagverlening geen onderscheid tussen een gemiste toeslagverlening of een verlaging van de pensioenaanspraken en - rechten.

4. De compensatie is voor iedere (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde een gelijk percentage van de gemiste toeslagverlening en/of verlaging. De compensatie wordt slechts toegekend indien en voor zover er nog sprake is van niet al eerder ingehaalde gemiste toeslagverlening en/of niet al eerder gerepareerde verlaging van pensioenaanspraken- en rechten.
5. Een besluit tot incidentele toeslagverlening heeft geen terugwerkende kracht en leidt niet tot een nabetaling.

Paragraaf 3 Uitbetaling van pensioenrechten

Artikel 2.5 Uitbetaling van pensioen

1. Het pensioen wordt door het pensioenfonds toegekend en uitbetaald nadat dit door de rechthebbende is aangevraagd. Als er geen aanvraag is, dan kan het pensioenfonds in bijzondere gevallen ambtshalve een pensioen toekennen.
2. Het pensioenfonds keert het pensioen jaarlijks uit in twaalf gelijke termijnen. Het pensioen wordt uitbetaald in euro's en onder inhouding van wettelijke inhoudingen.
3. Het pensioenfonds herziet een onjuiste toekenning en/of uitbetaling van pensioen. Deze herziening kan plaatsvinden met terugwerkende kracht. Bij een herziening in het voordeel van de pensioengerechtigde, betaalt het pensioenfonds het te weinig uitbetaalde pensioen na. Bij een herziening in het nadeel van de pensioengerechtigde vordert het pensioenfonds het teveel uitbetaalde pensioen terug. Het pensioenfonds kan terugvordering geheel of gedeeltelijk achterwege laten als het de pensioengerechtigde redelijkerwijs niet duidelijk is of had kunnen zijn dat hij teveel pensioen ontving.
4. Zolang de pensioengerechtigde in leven is, verjaart de rechtsoverdracht tot het toekennen van de pensioenuitkering niet.
5. Het pensioenfonds kan aanvullende voorwaarden stellen (zoals het verschaffen van documentatie) aan het toekennen en uitbetalen van pensioen.

Hoofdstuk 3 Ouderdomspensioen

Paragraaf 1 Ingang ouderdomspensioen

Artikel 3.1 Ouderdomspensioen

1. Het ouderdomspensioen gaat geheel of gedeeltelijk in op de pensioeningangsdatum. De pensioeningangsdatum is gelijk aan de standaard pensioendatum, tenzij de (gewezen) deelnemer er voor kiest het ouderdomspensioen vervroegd of uitgesteld in te laten gaan. Het ouderdomspensioen eindigt op de laatste dag van de maand waarin de gepensioneerde overlijdt.
2. De hoogte van de eerste uitkering wordt bepaald naar evenredigheid tussen de pensioeningangsdatum en het einde van de maand. Daarbij wordt het aantal dagen gesteld op dertig.
3. De pensioenaanspraken worden op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid herrekend van de pensioenrekendatum naar de pensioeningangsdatum van de (gewezen) deelnemer.
4. Wijzigt de pensioenrekendatum, dan geldt deze voor alle opgebouwde en nog op te bouwen aanspraken op ouderdomspensioen. De gewijzigde pensioenrekendatum geldt echter niet voor:
 - a. Het deel van het ouderdomspensioen dat al is ingegaan;
 - b. het deel van het ouderdomspensioen dat op hetzelfde tijdstip ingaat als het tijdstip van wijzigen van de pensioenrekendatum;
 - c. de gewezen deelnemer die de pensioeningangsdatum van het ouderdomspensioen op het tijdstip van wijzigen geheel of gedeeltelijk heeft uitgesteld.Voor dit (deel van het) ouderdomspensioen blijft de pensioenrekendatum gelijk aan de pensioenrekendatum zoals die van toepassing was op het moment van ingang dan wel uitstellen.
5. Als gevolg van het aanpassen van de pensioenrekendatum wordt het (deel van het) ouderdomspensioen waarvan de pensioenrekendatum wijzigt, vermenigvuldigd met de collectieve uitstelfactoren. Deze factoren worden door het bestuur zodanig vastgesteld dat het wijzigen van de pensioenrekendatum voor de collectiviteitkring collectief actuariel neutraal is.

Paragraaf 2 Keuzemogelijkheden met betrekking tot het ouderdomspensioen

Artikel 3.2 (Gedeeltelijk) vervroegen van de pensioeningangsdatum

1. De (gewezen) deelnemer kan het ouderdomspensioen geheel of gedeeltelijk eerder in laten gaan dan de standaard pensioendatum. Voor het deel dat de deelnemer arbeidsongeschikt is, kan het ouderdomspensioen niet vervroegd worden opgenomen.
2. De pensioeningangsdatum kan niet meer dan vijf jaar vóór de standaard pensioendatum liggen.
3. Indien (gedeeltelijke) vervroeging van de pensioeningangsdatum plaatsvindt, vindt eventueel eerst de (gedeeltelijke) ruil van ouderdomspensioen naar partnerpensioen plaats als bedoeld in Artikel 3.5 van dit pensioenreglement.

4. De (gewezen) deelnemer meldt het verzoek tot vervroeging vier maanden voor de maand waarin de gewenste pensioeningangsdatum is gelegen aan het pensioenfonds. Indien de (gewezen) deelnemer geen verzoek indient binnen deze termijn, wordt de (gewezen) deelnemer geacht het ouderdomspensioen niet te willen vervroegen.
5. Een verzoek tot aanpassing van de pensioeningangsdatum is eenmalig en onherroepelijk.
6. De hoogte van het vervroegde ouderdomspensioen wordt bepaald op basis van factoren die het pensioenfonds vaststelt. De factoren zijn opgenomen in bijlage 2 van dit pensioenreglement.
7. Het pensioenfonds kan aan vervroeging nadere voorwaarden verbinden.

Artikel 3.3 (Gedeeltelijk) uitstel van de pensioeningangsdatum

1. De (gewezen) deelnemer kan het ouderdomspensioen geheel of gedeeltelijk later in laten gaan dan de standaard pensioendatum.
2. De pensioeningangsdatum kan niet meer dan vijf jaar na de standaard pensioendatum liggen.
3. Indien (gedeeltelijke) uitstel van de pensioeningangsdatum plaatsvindt, vindt eventueel eerst de ruil van ouderdomspensioen naar partnerpensioen plaats als bedoeld in Artikel 3.5 van dit pensioenreglement.
4. De (gewezen) deelnemer meldt het verzoek tot uitstel vier maanden voor de maand waarin de standaard pensioendatum is gelegen aan het pensioenfonds. Indien de deelnemer geen verzoek indient binnen deze termijn wordt de deelnemer geacht het ouderdomspensioen niet te willen uitstellen.
5. Een verzoek tot aanpassing van de pensioeningangsdatum is eenmalig en onherroepelijk.
6. De hoogte van het uitgestelde ouderdomspensioen wordt bepaald op basis van factoren die het pensioenfonds vaststelt. De factoren zijn opgenomen in bijlage 2 van dit pensioenreglement.
7. Het (gedeeltelijk) uitstellen van het ouderdomspensioen heeft geen invloed op de hoogte van het partnerpensioen.
8. Het pensioenfonds kan aan uitstel nadere voorwaarden verbinden.

Artikel 3.4 Variëren in hoogte van het ouderdomspensioen

1. De (gewezen) deelnemer heeft op de pensioeningangsdatum de keuze om het ouderdomspensioen in hoogte te laten variëren.
2. De (gewezen) deelnemer kan kiezen voor een hoog ouderdomspensioen gevolgd door een laag ouderdomspensioen of voor een laag ouderdomspensioen gevolgd door een hoog ouderdomspensioen.
3. De verhouding tussen het hoge ouderdomspensioen en het lage ouderdomspensioen bedraagt 100:75. Bij de beoordeling van deze verhouding mag voor de periode gelegen voor het bereiken van de AOW-leeftijd een bedrag van maximaal tweemaal de AOW voor gehuwden buiten beschouwing worden gelaten. De (gewezen) deelnemer kan voor de periode van een hoog dan wel laag ouderdomspensioen kiezen voor een periode van minimaal één maand en maximaal tien jaar.

4. Indien de uitkering een gedeelte van de maand betreft, wordt de uitkering naar evenredigheid bepaald. Daarbij wordt het aantal dagen gesteld op dertig.
5. De (gewezen) deelnemer meldt het verzoek voor een variërend ouderdomspensioen vier maanden voor de pensioeningangsdatum aan het pensioenfonds. Indien de deelnemer geen verzoek indient binnen deze termijn wordt de deelnemer geacht het ouderdomspensioen niet te willen variëren.
6. Een verzoek tot een variërend ouderdomspensioen is eenmalig en onherroepelijk.
7. De hoogte van het variërend ouderdomspensioen wordt bepaald op basis van factoren die het pensioenfonds vaststelt.
8. Het vaststellen van de variabele uitkeringshoogte vindt plaats na een eventuele (gedeeltelijke) vervroeging of uitstel van de pensioeningangsdatum als bedoeld in Artikel 3.2 respectievelijk Artikel 3.3 van dit pensioenreglement.
9. Als de (gewezen) deelnemer een deel van het ouderdomspensioen variabel heeft laten ingaan en vervolgens het resterende ouderdomspensioen geheel of gedeeltelijk laat ingaan, dan kan de (gewezen) deelnemer ook het resterende ouderdomspensioen eenmalig in hoogte laten variëren. De datum waarop het resterende hoge en lage ouderdomspensioen in elkaar overgaan, is dan gelijk aan het moment waarop voor het reeds lopende variabel pensioen de hoge en lage uitkering in elkaar overgaan.

Artikel 3.5 Ruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen bij pensioeningang

1. De (gewezen) deelnemer heeft de keuze een deel van het opgebouwde ouderdomspensioen te ruilen voor partnerpensioen en wezenpensioen. Deze keuzemogelijkheid bestaat op het moment dat het ouderdomspensioen geheel of gedeeltelijk ingaat, maar uiterlijk op de standaard pensioendatum van de (gewezen) deelnemer. Bij gedeeltelijke pensioeningang wordt de ruilkeuze gemaakt voor het deel dat het ouderdomspensioen wordt opgenomen.
2. De (gewezen) deelnemer doet het verzoek tot uitruil vier maanden voor de pensioeningangsdatum, maar uiterlijk vier maanden voor de standaard pensioendatum aan het pensioenfonds. Als de (gewezen) deelnemer met een partner niet binnen de door het pensioenfonds gestelde termijn reageert, dan ruilt het pensioenfonds ouderdomspensioen voor partnerpensioen. Indien de (gewezen) deelnemer zonder partner geen verzoek indient binnen de gestelde termijn wordt geacht dat de (gewezen) deelnemer geen gebruik wenst te maken van het recht op uitruil.
3. Een verzoek tot uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen is eenmalig en onherroepelijk.
4. De verlaging van het ouderdomspensioen en de verhoging van het partnerpensioen als gevolg van de uitruil worden bepaald op basis van factoren die het pensioenfonds vaststelt. De factoren zijn opgenomen in bijlage 2 van dit pensioenreglement.
5. Het totale partnerpensioen (inclusief het bijzonder partnerpensioen) mag na de uitruil van het ouderdomspensioen in partnerpensioen niet meer bedragen dan 70% van het ouderdomspensioen op de standaard pensioendatum dat na de uitruil resteert.
6. Het pensioenfonds kan aan de ruil nadere voorwaarden verbinden.

Hoofdstuk 4 Partnerpensioen en wezenpensioen

Artikel 4.1 Partnerpensioen

Het partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand die volgt op de dag van overlijden van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde. Het partnerpensioen eindigt op de laatste dag van de maand waarin de partner overlijdt.

Artikel 4.2 Wezenpensioen

1. Het wezenpensioen gaat in op de eerste dag van de maand die volgt op de dag van overlijden van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde. Het wezenpensioen eindigt op de laatste dag van de maand waarin de wees 21 jaar wordt of op de laatste dag van de maand waarin de wees overlijdt voor die datum. Het wezenpensioen wordt verlengd tot uiterlijk de laatste dag van de maand waarin de wees 27 jaar wordt indien:
 - de beschikbare tijd van de wees grotendeels in beslag wordt genomen door het volgen van onderwijs of een beroepsopleiding; of
 - de wees 45% of meer arbeidsongeschikt is.
2. Het wezenpensioen wordt verdubbeld vanaf de eerste dag van de maand die volgt op de dag dat beide ouders en/of verzorgers van de wees zijn overleden.
3. Als meer dan vijf wezen recht hebben op wezenpensioen, dan wordt het wezenpensioen verlaagd. In dat geval wordt het wezenpensioen in gelijke delen over alle wezen verdeeld.

Artikel 4.3 Ruil partnerpensioen voor ouderdompensioen

1. De (gewezen) deelnemer heeft op pensioeningangsdatum, maar uiterlijk op de standaard pensioendatum, de keuze (een deel) van het opgebouwde partnerpensioen te ruilen voor ouderdompensioen. Bij gedeeltelijke pensioeningang wordt de ruilkeuze alleen gemaakt voor het deel dat het ouderdompensioen wordt opgenomen.
2. De (gewezen) deelnemer meldt de wens tot uitruil uiterlijk vier maanden voor de pensioeningangsdatum. De (gewezen) deelnemer die het uitruilverzoek niet binnen deze termijn indient, wordt geacht het partnerpensioen niet te willen uitruilen. Het verzoek dient mede door de partner te worden ondertekend.
3. Een verzoek tot uitruil van partnerpensioen in ouderdompensioen is eenmalig en onherroepelijk.
4. De verhoging van het ouderdompensioen en de verlaging van het partnerpensioen als gevolg van de uitruil worden bepaald op basis van factoren die het pensioenfonds heeft vastgesteld. De factoren zijn opgenomen in bijlage 2 van dit pensioenreglement.
5. Voor de (gewezen) deelnemer, die op de standaard pensioendatum of indien dit eerder is, het moment van volledige pensioeningang, geen partner heeft, wordt het opgebouwde partnerpensioen automatisch geruild voor ouderdompensioen.
6. Een aanspraak op bijzonder partnerpensioen kan niet worden geruild in ouderdompensioen.

Artikel 4.4 Uitsluiting nabestaandenpensioen

Er is geen recht op nabestaandenpensioen als:

- de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde binnen een jaar na het begin van de partnerrelatie is overleden en het overlijden op basis van de gezondheidstoestand bij het aangaan van de partnerrelatie redelijkerwijs was te verwachten.
- het overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde het gevolg is van een opzettelijk tegen het leven van deze persoon gericht misdrijf waarvoor de (ex-) partner of wees is veroordeeld.
- de partnerrelatie is begonnen na de standaard pensioendatum.

Hoofdstuk 5 Einde partnerrelatie

Artikel 5.1 Bijzonder partnerpensioen voor de ex-partner

1. Bij beëindiging van de partnerrelatie heeft de ex-partner, indien en voor zover er sprake is van opgebouwd partnerpensioen in de basisregeling, recht op een aanspraak op bijzonder partnerpensioen ten behoeve van die ex-partner. Er is geen recht op bijzonder partnerpensioen als het partnerpensioen verzekerd is op risicobasis. Als de(gewezen) deelnemer of gepensioneerde, voor het einde van de partnerrelatie, zijn ouderdompensioen heeft geruild voor partnerpensioen, dan wordt hiermee rekening gehouden bij de vaststelling van de hoogte van het bijzonder partnerpensioen.
2. De ex-partner heeft geen recht op bijzonder partnerpensioen indien:
 - a. de partnerrelatie is geëindigd nadat de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde zijn opgebouwde partnerpensioen heeft geruild voor ouderdompensioen;
 - b. dit recht bij huwelijkse voorwaarden respectievelijk bij voorwaarden bij geregistreerd partnerschap respectievelijk in de samenlevingsovereenkomst is uitgesloten; of
 - c. dit bij schriftelijke overeenkomst met het oog op beëindiging van de partnerrelatie is overeengekomen.
 - d. Het bijzonder partnerpensioen is omgezet in geconverteerd ouderdompensioen.

De in onderdeel c bedoelde overeenkomst is alleen geldig, indien deze overeenkomst aan het pensioenfonds is toegezonden en de ontvangst daarvan schriftelijk door het fonds is bevestigd.
3. Als een ex-partner recht heeft op een bijzonder partnerpensioen, dan wordt het opgebouwde partnerpensioen in dezelfde mate verlaagd.
4. Ruil van bijzonder partnerpensioen voor ouderdompensioen is niet mogelijk.
5. Het bijzonder partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand die volgt op de dag van overlijden van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde. Het bijzonder partnerpensioen eindigt op de laatste dag van de maand waarin de ex-partner overlijdt.
6. Het bijzonder partnerpensioen is gelijk aan het partnerpensioen dat is opgebouwd tot de dag dat de partnerrelatie is geëindigd.
7. Als het bijzonder partnerpensioen op jaarbasis minder is dan het grensbedrag klein pensioen, dan heeft het pensioenfonds het recht om de aanspraak op bijzonder partnerpensioen af te kopen. Het pensioenfonds informeert de ex-partner binnen 6 maanden na de melding van de scheiding en gaat binnen die termijn over tot uitbetaling van de afkoopwaarde aan de ex-partner. Artikel 1.5 lid 3 en 4 zijn van overeenkomstige toepassing.
8. De ex-partner die recht heeft op bijzonder partnerpensioen kan dit vervreemden aan een eerdere of latere partner van de overleden (gewezen) deelnemer of gepensioneerde onder de voorwaarden dat:
 - a. de vervreemding is overeengekomen bij notariële akte,
 - b. de vervreemding onherroepelijk is,
 - c. het pensioenfonds zich bereid verklaart het hieruit voortvloeiende afwijkende risico te dekken, en

- d. het verzoek tot vervreemding binnen drie maanden na het overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde bij het pensioenfonds is ingediend. Het pensioenfonds heeft het recht om aan de ex-partner die het recht op bijzonder partnerpensioen wil vervreemden, medische waarborgen te vragen.
9. Overlijdt de ex-partner voordat het ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer is ingegaan, maar uiterlijk voor de standaard pensioendatum, dan wordt de aanspraak op bijzonder partnerpensioen omgezet in een aanspraak op opgebouwd partnerpensioen. De (gewezen) deelnemer kan de aanspraak op partnerpensioen uitruilen in ouderdomspensioen conform hetgeen bepaald in Hoofdstuk 4 van dit pensioenreglement.
- Overlijdt de ex-partner nadat het ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer is ingegaan of na de standaard pensioendatum van de deelnemer als dat eerder is, dan komt de aanspraak op bijzonder partnerpensioen te vervallen. Bij gedeeltelijke vervroegde ingang van het ouderdomspensioen gebeurt dit naar rato.
10. Overlijdt de ex-partner na een uitgaande waardeoverdracht dan komt de aanspraak op bijzonder partnerpensioen te vervallen.

Artikel 5.2 Verevening van pensioenrechten bij scheiding

1. Bij scheiding als bedoeld in de Wet VPS heeft de ex-partner recht op uitbetaling van een deel van het ouderdomspensioen op grond van de Wet VPS.
2. Verevening van pensioenrechten door het pensioenfonds vindt alleen plaats als de scheiding binnen de in de wet genoemde termijn van twee jaar bij het pensioenfonds op de voorgeschreven wijze is gemeld.
3. Het verevende ouderdomspensioen gaat in op het moment dat het ouderdomspensioen voor de (gewezen) deelnemer in gaat. Het verevende ouderdomspensioen volgt de keuze van de (gewezen) deelnemer met betrekking tot het vervroegen of uitstellen van de pensioeningangsdatum en het variëren in hoogte als bedoeld in Artikel 3.2, Artikel 3.3 en Artikel 3.4 van dit pensioenreglement.
4. Het recht op uitbetaling aan de ex-partner eindigt op de laatste dag van de maand waarin:
 - a. de ex-partner, de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde overlijdt;
 - b. de ex-partner en de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde aan het pensioenfonds hebben gemeld dat zij zijn hertrouwd, een geregistreerd partnerschap zijn aangegaan of zich hebben verzoend in geval van scheiding van tafel en bed.
5. De ex-partner en de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde kunnen het toepassen van de Wet VPS in de huwelijkse voorwaarden, voorwaarden van een geregistreerd partnerschap of bij een schriftelijke overeenkomst in verband met de scheiding uitsluiten.

Artikel 5.3 Geconverteerd ouderdomspensioen

1. De ex-partner heeft recht op een geconverteerd ouderdomspensioen als bij huwelijkse voorwaarden, voorwaarden van een geregistreerd partnerschap of een schriftelijke overeenkomst in verband met scheiding, op grond van de Wet VPS, is overeengekomen dat de pensioenaanspraak op bijzonder partnerpensioen en het

- recht op uitbetaling van een deel van het ouderdomspensioen, worden omgezet in een pensioenaanspraak op ouderdomspensioen voor de ex-partner.
2. De omzetting is pas geldig als het pensioenfonds daarmee heeft ingestemd en dit heeft medegedeeld aan de ex-partner en de (gewezen) deelnemer en/of gepensioneerde.
 3. Het geconverteerd ouderdomspensioen wordt per de datum van scheiding berekend op basis van de contante waarde van de pensioenaanspraak op bijzonder partnerpensioen en de contante waarde van het deel van het ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde dat volgens de Wet VPS aan de ex-partner moet worden uitbetaald. De contante waarden worden berekend volgens de factoren die het pensioenfonds heeft vastgesteld.
 4. Als een ex-partner recht heeft op geconverteerd ouderdomspensioen, dan wordt het opgebouwde ouderdomspensioen verlaagd.
 5. Het geconverteerd ouderdomspensioen gaat in op de AOW-gerechtigde leeftijd van de ex-partner, maar niet eerder dan op de eerste dag van de maand na de maand waarin de omzetting heeft plaatsgevonden.
De ex-partner kan het geconverteerd ouderdomspensioen vervroegen, uitstellen of laten variëren in hoogte als bedoeld in Artikel 3.2, Artikel 3.3 en Artikel 3.4 van dit pensioenreglement.
 6. Het geconverteerd ouderdomspensioen eindigt op de laatste dag van de maand waarin de ex-partner overlijdt.
 7. Bij een wijziging van de pensioenrekendatum is Artikel 3.1 van overeenkomstige toepassing.
 8. De ex-partner kan de waarde van het geconverteerd ouderdomspensioen overdragen naar een andere pensioenuitvoerder of andere collectiviteitkring. Artikel 1.4 is van overeenkomstige toepassing op geconverteerd ouderdomspensioen.

ADDENDUM IA: PENSIOENAANSPRAKEN/RECHTEN UIT COLLECTIEVE WAARDEOVERDRACHT

Artikel I Collectieve waardeoverdracht per 1 januari 2018

1. De waarde van de tot en met 31 december 2017 bij de Stichting ORTEC Pensioenfonds opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten zijn, met uitzondering van de tot 2000 bij Nationale Nederlanden opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten, per 1 januari 2018 aan het pensioenfonds overgedragen.
2. In het kader van deze waardeoverdracht zijn de pensioenaanspraken en -rechten omgezet in pensioenaanspraken waarop vanaf 1 januari 2018 de bepalingen van dit pensioenreglement van toepassing zijn.
3. De aanspraken op ouderdomspensioen, begrepen onder het eerste lid, zijn per 1 januari 2018 op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid herrekend naar de op dat moment geldende pensioenrekendatum in de pensioenregeling.

Artikel II Gemiste toeslagverlening per 1 januari 2018

Voor de toepassing van Artikel 2.4 worden bestaande achterstanden in toeslagverlening behorende bij de pensioenaanspraken en -rechten uit artikel I mede in aanmerking genomen.

Artikel III (Gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemers op 1 januari 2018

1. Voor de (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemer wordt de premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid en indien van toepassing een toegekend WIA-excedentpensioen vanaf 1 januari 2018 gecontinueerd.
2. Vanaf 1 januari 2018 gelden hiervoor de voorwaarden zoals opgenomen in Artikel 6.3 respectievelijk Hoofdstuk 12.

Artikel IV Pensioenkapitalen vrijwillige regeling inkoop extra pensioenaanspraken

1. Er is geen premie-inleg meer mogelijk
2. Op deze pensioenkapitalen zijn de voorwaarden van Hoofdstuk 13 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat:
 - het aanvullend partnerpensioen uit Artikel 13.8 hierbij niet van toepassing is;
 - er geen recht bestaat op premievrije voortzetting van de deelneming bij arbeidsongeschiktheid zoals opgenomen in Artikel 6.3;
 - er geen mogelijkheid bestaat om het pensioenkapitaal aan te wenden voor aankoop bij een andere pensioenuitvoerder zoals opgenomen in artikel 13.11;
 - bij beëindiging van het dienstverband bij de werkgever het pensioenkapitaal direct moet worden aangewend voor aankoop van pensioenaanspraken in de basisregeling overeenkomstig het bepaalde in Artikel 13.6 van dit pensioenreglement.

DEEL II: OPBOUW VAN PENSIOENAANSPRAKEN

Hoofdstuk 6 Algemene bepalingen

Paragraaf 1 Begripsbepalingen

Artikel 6.1 Begrippen

In het pensioenreglement worden onderstaande begrippen gebruikt.

- **Arbeidsovereenkomst:**
de arbeidsovereenkomst in de zin van artikel 7:610 Burgerlijk Wetboek tussen de werkgever en de werknemer.
- **Deelnemingsjaar:**
een deelnemingsjaar is een kalenderjaar waarin is deelgenomen. Een gedeelte van een deelnemingsjaar wordt voor een evenredig deel meegeteld. Hiervoor wordt uitgegaan van 360 dagen in een kalenderjaar en 30 dagen in een maand. Een deelnemingsjaar telt voor de vaststelling van pensioen mee met toepassing van de deeltijdfactor.
- **Deeltijdfactor:**
het aantal uren dat de werknemer conform de arbeidsovereenkomst werkt, gedeeld door de bij de werkgever geldende volledige werktijd.
- **Excedentregeling**
het deel van de pensioenregeling waaraan een deelnemer, met een pensioengevend salaris dat hoger is dan het in de basisregeling geldende maximale pensioengevend salaris, op basis van de pensioenovereenkomst gehouden is om deel te nemen.
- **Franchise:**
het gedeelte van het pensioengevend salaris waarover geen pensioen wordt opgebouwd of is verzekerd.
- **Maximale WIA-jaarloon:**
maximale jaarloon waarover de WIA-uitkering wordt berekend.
- **Pensioengevend salaris:**
het pensioengevend salaris bestaat uit een vast voltijd en een variabel voltijd jaarsalaris van de deelnemer. In bijlage 1 van dit pensioenreglement is opgenomen welke salariselementen pensioengevend zijn.
- **Pensioengrondslag:**
het pensioengevend salaris verminderd met de franchise.
- **Risicodekking:**
een pensioenaanspraak die bij einde van de deelneming vervalt.
- **Variabele salaris:**
het salaris dat deel uitmaakt van het pensioengevend salaris en waarvoor geen vast overeengekomen bedrag geldt.
- **Werkgever:**
de natuurlijke persoon of rechtspersoon die de werknemer krachtens arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht arbeid laat verrichten en die indien van toepassing een uitvoeringsovereenkomst heeft gesloten met het pensioenfonds met betrekking tot deelneming aan de pensioenregeling die in dit pensioenreglement is vastgelegd.
- **Werknemer:**
degene die krachtens arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht arbeid verricht voor de werkgever.

- WIA-excedentpensioen:
het pensioen dat de arbeidsongeschikte deelnemer ontvangt, mits dit is overeengekomen en in dit pensioenreglement is vastgelegd.
- Ziekte:
ziekte als bedoeld in artikel 7:629 van het BW of in de zin van de ZW.

Paragraaf 2 Deelneming

Artikel 6.2 Begin van de deelneming

1. De deelneming begint op:
 - a. het moment van onderbrengen van de pensioenregeling door de werkgever bij het pensioenfonds; of
 - b. de dag van indiensttreding van de werknemer bij de werkgever, ingeval deze datum later is.
2. De deelneming begint niet eerder dan op de eerste dag van de maand waarin de werknemer 18 jaar wordt en niet later dan op de dag voor het bereiken van de standaard pensioendatum.
3. Een inkomende waardeoverdracht wijzigt het begin van de deelneming niet.

Artikel 6.3 Premievrije voortzetting van de deelneming bij arbeidsongeschiktheid

1. De deelnemer heeft recht op premievrije voortzetting van de deelneming als hij ziek is geworden tijdens de deelneming.
2. De deelnemer heeft ook recht op een premievrije voortzetting van de deelneming bij een toename van de mate van arbeidsongeschiktheid voor zover hij werkzaam is bij de werkgever. In dat geval is er recht op premievrije voortzetting voor zover de mate van arbeidsongeschiktheid hoger is dan het arbeidsongeschiktheidspercentage bij het begin van de deelneming of bij de vorige pensioenuitvoerder als dat hoger is.
3. Er is geen recht op premievrije voortzetting van de deelneming na een uitgaande waardeoverdracht als bedoeld in Artikel 1.4 van dit pensioenreglement.
4. Een herleving van een WIA-uitkering of WAO-uitkering binnen 4 weken na herstel wordt beschouwd als de voorgaande arbeidsongeschiktheid. Een herleving 4 weken na herstel wordt beschouwd als een nieuwe ziektedag.
5. De premievrije voortzetting gaat in op de dag waarop het recht op de WIA-uitkering of WAO-uitkering in gaat. De premievrije voortzetting eindigt op de dag dat de WIA-uitkering of WAO-uitkering eindigt, maar uiterlijk op de dag voor de standaard pensioendatum van de deelnemer. Bij een wijziging in de mate van arbeidsongeschiktheid wordt de premievrije voortzetting op hetzelfde moment aangepast.

6. Het arbeidsongeschiktheidspercentage wordt vastgesteld door de verhouding tussen:
- het ongemaximeerde WIA-maandloon verminderd met de inkomsten uit arbeid die de deelnemer per maand verdient dan wel minimaal kan verdienen (restverdiencapaciteit), en
 - het ongemaximeerde WIA-maandloon, te vermenigvuldigen met 100%. Hierbij wordt rekening gehouden met het totaal aan inkomsten uit arbeid.

In geval van een WGA-vervolguitkering of WAO-uitkering wordt uitgegaan van het arbeidsongeschiktheidspercentage zoals vastgesteld door het UWV.

Ingeval er bij een WAO-uitkering sprake is van het toepassen van artikel 44 van de WAO wordt uitgegaan van het op grond hiervan vastgestelde fictieve arbeidsongeschiktheidspercentage.

7. In afwijking van het zesde lid wordt bij de vaststelling van het arbeidsongeschiktheidspercentage als bedoeld in de eerste volzin van het tweede lid altijd uitgegaan van de inkomsten uit arbeid die de deelnemer per maand minimaal kan verdienen (restverdiencapaciteit). Bij een WAO-uitkering wordt in dit geval de toepassing van een arbeidsongeschiktheidspercentage vastgesteld op basis van artikel 44 van de WAO buiten beschouwing gelaten.
8. De mate van premievrije voortzetting is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid op basis van onderstaande tabel:

Arbeitsongeschiktheidspercentage	Percentage premievrije voortzetting
80% of meer	100%
65% tot 80%	72,5%
55% tot 65%	60%
45% tot 55%	50%
35% tot 45%	40%
25% tot 35%	30% ¹⁾
15% tot 25%	20% ¹⁾
minder dan 15%	0%

¹⁾ Deze kunnen van toepassing zijn indien er sprake is van inkomsten die hoger zijn dan de restverdiencapaciteit of bij WAO.

9. Bij einde van het dienstverband bij de werkgever wordt de premievrije voortzetting gemaximeerd op het laatste arbeidsongeschiktheidspercentage. In afwijking van het zesde lid wordt bij de vaststelling van dit arbeidsongeschiktheidspercentage uitgegaan van de inkomsten uit arbeid die de deelnemer per maand minimaal kan verdienen (restverdiencapaciteit).
10. Het pensioengevend salaris bestaat uit het vaste voltijd jaarsalaris en variabele jaarsalaris van de deelnemer. Hierbij geldt het pensioengevend salaris vastgesteld zoals van toepassing was op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer ziek is geworden. Voor de mate van premievrije voortzetting wordt uitgegaan van de deeltijdfactor op datzelfde moment.

11. Voor de premievrije voortzetting wordt het ongemaximeerde pensioengevend salaris jaarlijks per 1 januari verhoogd met in beginsel 2%. De verhoging bedraagt echter nooit meer dan de procentuele verhoging van de door het CBS gepubliceerde CPI alle huishoudens. Hierbij wordt uitgegaan van de ontwikkeling van de CPI van 30 september van het voorafgaande jaar tot 30 september van het jaar waarover de verhoging wordt vastgesteld.
12. De deelnemer is verplicht om elke wijziging van de WIA-uitkering of WAO-uitkering en andere omstandigheden, die van invloed kunnen zijn op de premievrije voortzetting onmiddellijk aan het pensioenfonds door te geven.
13. De deelnemer is verplicht de inkomsten uit arbeid onmiddellijk aan het pensioenfonds door te geven op de manier zoals voorgeschreven door het pensioenfonds.
14. De deelnemer is verplicht het pensioenfonds te melden als hij voor een periode langer dan vier weken naar het buitenland gaat.
15. Het pensioenfonds kan nadere regels stellen met betrekking tot de premievrije voortzetting van deelnemers die niet zijn verzekerd voor de wet WIA of WAO.
16. Wijzigingen in het pensioenreglement na aanvang van de premievrije voortzetting werken direct door op de premievrije voortzetting.

Artikel 6.4 Onbetaald verlof

1. Bij het opnemen van onbetaald verlof door de deelnemer vindt er geen opbouw van pensioen plaats.
2. Tijdens de periode van onbetaald verlof worden de risicodekkingen ten aanzien van het nabestaandenpensioen gedurende de eerste achttien maanden voortgezet. Na afloop van het onbetaald verlof tellen de jaren van deze verlofperiode niet mee als deelnemingsjaren voor de berekening van de hoogte van het partnerpensioen.
3. De deelnemer heeft recht op premievrije voortzetting van de deelneming als hij ziek is geworden of toegenomen arbeidsongeschikt wordt tijdens onbetaald verlof gedurende de eerste 18 maanden zoals bedoeld in Artikel 6.4.

Artikel 6.5 Inkomende individuele waardeoverdracht

1. De deelnemer kan de waarde van zijn premievrije pensioenaanspraken die zijn opgebouwd bij een vorige pensioenuitvoerder overdragen naar de voor de deelnemer geldende basisregeling in de collectiviteitkring. Hierbij gelden de voorwaarden van artikel 71 tot en met 74 Pensioenwet.
2. Als een overdragende pensioenuitvoerder gebruik maakt van het recht op waardeoverdracht klein ouderdomspensioen, dan wendt pensioenfonds de overdrachtswaarde aan ter werving van de pensioenaanspraken voor de deelnemer.
3. De overdrachtswaarde wordt vastgesteld op grond van de regels die daartoe bij of krachtens de Pensioenwet zijn gesteld.
4. De deelnemer moet, om gebruik te kunnen maken van het recht op inkomende waardeoverdracht bij wisseling van werkgever, zoals bedoeld in het eerste lid, een verzoek indienen bij het pensioenfonds voor een opgave van zijn pensioenaanspraken bij de overdragende pensioenuitvoerder.

5. De pensioenaanspraken die als gevolg van de waardeoverdracht bij het pensioenfonds worden verkregen, worden meegeteld bij de vaststelling van het recht op ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen als bedoeld in dit pensioenreglement. Vanaf de overdrachtsdatum is op de overgedragen pensioenaanspraken het pensioenreglement van toepassing.
6. Als een overdrachtswaarde is verkregen van een pensioenuitvoerder die gebruik maakt van het recht op waardeoverdracht klein ouderdomspensioen als bedoeld in het tweede lid, dan informeert het pensioenfonds de deelnemer binnen 10 werkdagen na de overdrachtsdatum over de waardeoverdracht en de verworven pensioenaanspraken.
7. Als het verzoek tot waardeoverdracht, als bedoeld in het vierde lid, ook premievrije aanspraken op partnerpensioen betreft, dan moet de partner instemmen met de waardeoverdracht van het partnerpensioen. Als de partner niet instemt, wordt de waarde van de premievrije aanspraken op partnerpensioen niet overdragen.
Als de overdragende pensioenuitvoerder gebruik maakt van het recht op waardeoverdracht klein ouderdomspensioen, als bedoeld in het tweede lid, dan is voor de waardeoverdracht van het partnerpensioen geen instemming van de partner vereist.
8. De waarde van een premievrije aanspraak op bijzonder partnerpensioen blijft achter bij de vorige pensioenuitvoerder ten behoeve van de ex-partner.
9. Een waardeoverdracht wordt opgeschort zolang dit wegens de financiële positie van de collectiviteitkring en/of de andere betrokken pensioenuitvoerder, niet is toegestaan, met uitzondering van de situatie dat de overdragende pensioenuitvoerder gebruik maakt van het recht op waardeoverdracht klein ouderdomspensioen.
10. Het pensioenfonds werkt niet mee aan grensoverschrijdende waardeoverdrachten, tenzij het pensioenfonds op grond van de Pensioenwet verplicht is tot medewerking.

Paragraaf 3 Einde deelneming

Artikel 6.6 Einde van de deelneming

1. De deelneming eindigt uiterlijk op de dag voor het bereiken van de standaard pensioendatum van de deelnemer.
2. De deelneming eindigt eerder dan de datum genoemd in lid 1 en wel op de laatste dag voor de dag waarop:
 - a. de deelnemer overlijdt;
 - b. het ouderdomspensioen in gaat;
 - c. het dienstverband met de werkgever eindigt;
 - d. de uitvoeringsovereenkomst tussen de werkgever en het pensioenfonds eindigt;
 - e. de deelnemer 18 maanden onbetaald verlof heeft genoten.
3. In tegenstelling tot het tweede lid onder b eindigt de deelneming niet voor het gedeelte dat de deelnemer nog in dienst is bij de werkgever.
4. In tegenstelling tot het tweede lid eindigt de deelneming niet zolang er sprake is van premievrije voortzetting van de deelneming bij arbeidsongeschiktheid.

Artikel 6.7 Premievrije pensioenaanspraken bij einde deelneming

1. De gewezen deelnemer heeft bij beëindiging van zijn deelneming recht op de tot op dat moment opgebouwde pensioenaanspraken op ouderdomspensioen, (bijzonder) partnerpensioen en wezenpensioen. De op risicobasis verzekerde pensioenaanspraken komen te vervallen.
2. Als de premievrije aanspraak op ouderdomspensioen na beëindiging van de deelneming niet meer bedraagt dan €2 per jaar op de standaard pensioendatum, dan komen de premievrije pensioenaanspraken te vervallen. Dit is niet van toepassing als de gewezen deelnemer verhuist naar een andere lidstaat en hij het pensioenfonds daarover bij beëindiging van de deelneming heeft geïnformeerd.

Paragraaf 4 Informatieverplichtingen

Artikel 6.8 Informatieverstrekking aan de deelnemer

1. Het pensioenfonds informeert de deelnemer binnen drie maanden na indiensttreding bij de werkgever over onder meer:
 - a. de kenmerken van de pensioenregeling;
 - b. de uitvoering van de pensioenregeling; en
 - c. persoonlijke omstandigheden die een actie van de werknemer kunnen vergen.
2. De deelnemer wordt daarbij tevens gewezen op de website van het pensioenfonds en op de mogelijkheid het pensioenregister te raadplegen.
3. Het pensioenfonds informeert de deelnemer binnen drie maanden na een wijziging in het pensioenreglement over die wijziging. Daarbij informeert het pensioenfonds de deelnemer over de mogelijkheid om het gewijzigde pensioenreglement op te vragen.
4. Het pensioenfonds informeert de deelnemer jaarlijks voor 1 oktober door middel van een uniform pensioenoverzicht over onder meer:
 - a. de verworven pensioenaanspraken;
 - b. toeslagverlening en verlaging van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van Hoofdstuk 2 hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement;
 - c. informatie over de standaard pensioendatum;
 - d. informatie over de verschuldigde premie; en
 - e. de waardeangroei van de pensioenaanspraken van het voorafgaande kalenderjaar als bedoeld in artikel 3.127 Wet IB.

Hoofdstuk 7 Financiering

Artikel 7.1 Financiering van de pensioenregeling

1. De financiering van de pensioenaanspraken in de basisregeling vindt plaats volgens het systeem van Defined Benefit (DB-regeling).
2. Het pensioenfonds stelt jaarlijks de premie vast, die de werkgever is verschuldigd voor de financiering van deze pensioenregeling. Deze premie is gelijk aan de premie als genoemd in bijlage 1 van dit pensioenreglement.
3. Door de betaling van de jaarlijkse pensioenpremie voldoet de werkgever definitief en volledig aan al zijn pensioenverplichtingen. De werkgever is niet gehouden tot het storten van extra premies, bijdragen of herstelbetalingen als de middelen van de collectiviteitskring voor de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten ontoereikend zijn.
4. De deelnemer is een werknemersbijdrage verschuldigd in de te betalen pensioenpremie. Er is geen premie verschuldigd door de deelnemer en de werkgever voor het gedeelte dat de deelnemer recht heeft op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid.
5. De werknemersbijdrage wordt door de werkgever ingehouden op het salaris van de deelnemer en samen met de werkgeversbijdrage betaald aan het pensioenfonds.
6. De wijze van premiebetaling is geregeld in de uitvoeringsovereenkomst dan wel het uitvoeringsreglement.

Artikel 7.2 Premievoorbehoud werkgever

1. De werkgever behoudt zich het recht voor het werkgeversgedeelte van de premie te verminderen of te beëindigen in geval van een ingrijpende wijziging van de omstandigheden als bedoeld in artikel 12 Pensioenwet. Onder een ingrijpende wijziging van de omstandigheden kan worden verstaan, dat:
 - a. het ouderdomspensioen, (bijzonder) partnerpensioen, tijdelijk partnerpensioen, wezenpensioen, en/of WIA-excedentpensioen van overheidswege, zodanig ingrijpend worden gewijzigd, dat een herziening of beëindiging van de pensioenregeling, gezien de opzet daarvan, noodzakelijk is;
 - b. de werkgever op grond van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 verplicht is aan te sluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds.
 - c. de werkgever in een toestand van financieel onvermogen komt te verkeren.
2. Een vermindering of beëindiging van de premiebetaling door de werkgever kan leiden tot een vermindering van de pensioenaanspraken die nog moeten worden opgebouwd na het moment van vermindering of beëindiging van premiebetaling.

Hoofdstuk 8 Basiselementen voor de pensioenvaststelling

Artikel 8.1 Pensioengevend salaris

1. Het pensioengevend salaris bestaat uit het vaste voltijd jaarsalaris en het variabele voltijd jaarsalaris van de deelnemer. Of het variabele salaris onderdeel uitmaakt van het pensioengevend salaris, is vastgelegd in bijlage 1 van dit pensioenreglement.
2. Een verlaging van de loondoorbetaling bij ziekte heeft geen invloed op de vaststelling van het pensioengevend salaris.
3. Het pensioengevend salaris wordt bij het begin van de deelneming en daarna gedurende de deelneming jaarlijks op 1 januari vastgesteld.
4. Het variabele jaarsalaris betreft het variabele jaarsalaris over het kalenderjaar voorafgaande aan het huidige kalenderjaar waarbij geldt:
 - a. Voor de deelnemer die in deeltijd werkzaam is, wordt het verdiende variabele jaarsalaris herrekend naar een voltijd jaarsalaris.
 - b. Als de deelnemer in enig kalenderjaar geen volledig kalenderjaar heeft deelgenomen aan de pensioenregeling, dan wordt het variabele jaarsalaris naar rato verhoogd alsof de deelnemer het gehele kalenderjaar heeft deelgenomen.
 - c. Voor het kalenderjaar dat de deelneming aanvangt, geldt dat de hoogte van het variabele voltijd jaarsalaris voorlopig wordt gebaseerd op een geschat bedrag. Zo spoedig mogelijk na afloop van het kalenderjaar wordt het geschatte bedrag vervangen door het definitieve variabele voltijd jaarsalaris, gebaseerd op het in dat kalenderjaar verdiende variabele jaarsalaris.
5. Het maximale pensioengevend salaris voor de basisregeling is nader gedefinieerd in bijlage 1 van dit pensioenreglement.

Artikel 8.2 Pensioengevend salaris partnerpensioen risicoverzekerd

In afwijking van het vorige artikel geldt voor (het deel van) het partnerpensioen dat op risicobasis verzekerd is dat het pensioengevend salaris bestaat uit de som van:

- a. het laatst vastgestelde vaste voltijd jaarsalaris op het moment van overlijden
- b. indien van toepassing het gemiddelde variabele voltijd jaarsalaris over de vijf kalenderjaren voorafgaand aan het kalenderjaar van overlijden. Neemt de deelnemer korter aan de pensioenregeling deel, dan wordt het gemiddelde variabele voltijd jaarsalaris berekend over deze kortere periode. Of het variabele salaris onderdeel uitmaakt van het pensioengevend salaris, is vastgelegd in bijlage 1 van dit pensioenreglement.

Artikel 8.3 Franchise

De franchise voor de basisregeling wordt jaarlijks per 1 januari verhoogd met de stijging van het bruto AOW-bedrag voor een gehuwde deelnemer inclusief vakantietoeslag en exclusief tegemoetkoming met inachtneming van de fiscale grenzen. De franchise voor het huidige kalenderjaar is nader gedefinieerd in bijlage 1 van dit pensioenreglement.

Artikel 8.4 Pensioengrondslag

De pensioengrondslag voor de basisregeling is gelijk aan het pensioengevend salaris verminderd met de franchise. De pensioengrondslag wordt bij het begin van de deelneming en daarna gedurende de deelneming jaarlijks op 1 januari vastgesteld.

Hoofdstuk 9 Opbouw ouderdomspensioen

Artikel 9.1 Opbouw ouderdomspensioen

1. De deelnemer bouwt ieder kalenderjaar ouderdomspensioen op. Het jaarlijks op te bouwen ouderdomspensioen bedraagt een percentage van de pensioengrondslag. Het opbouwpercentage voor het huidige kalenderjaar is nader gedefinieerd in bijlage 1 van dit pensioenreglement.
2. De opbouw wordt naar rato bepaald indien de deelnemer geen volledig kalenderjaar deelneemt aan deze pensioenregeling.
3. Voor de berekening van de hoogte van de jaarlijkse opbouw wordt de pensioenrekendatum gehanteerd.
4. Ingeval van een deeltijdfunctie telt elk kalenderjaar mee onder weging met de deeltijdfactor in het betreffende kalenderjaar.
5. De deelnemer bouwt vanaf de standaard pensioendatum tot de uitgestelde pensioeningangsdatum geen pensioen meer op.
6. Het ouderdomspensioen bedraagt de som van de jaarlijkse opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen, alsmede de al toegekende toeslagen of verlagingen van deze pensioenaanspraken zoals omschreven in hoofdstuk twee van dit pensioenreglement.

Artikel 9.2 Ruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen bij einde deelneming

1. In aanvulling op de keuzemogelijkheden uit Hoofdstuk 3 heeft de deelnemer, op het moment dat de deelneming eindigt, de keuze een deel van het opgebouwde ouderdomspensioen te ruilen voor partnerpensioen en wezenpensioen.
2. Bij beëindiging van de deelneming doet de deelnemer het verzoek tot uitruil uiterlijk vier maanden na beëindiging van de deelneming aan het pensioenfonds. Indien de (gewezen) deelnemer geen verzoek indient binnen deze termijn wordt geacht dat de (gewezen) deelnemer geen gebruik wenst te maken van het recht op uitruil.
3. Een verzoek tot uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen is eenmalig en onherroepelijk.
4. De verlaging van het ouderdomspensioen en de verhoging van het partnerpensioen als gevolg van de uitruil worden bepaald op basis van factoren die het pensioenfonds vaststelt. De factoren zijn opgenomen in bijlage 2 van dit pensioenreglement.
5. Het totale partnerpensioen (inclusief het bijzonder partnerpensioen) mag na de uitruil van het ouderdomspensioen in partnerpensioen niet meer bedragen dan 70% van het ouderdomspensioen op de standaard pensioendatum dat na de uitruil resteert.
6. Het pensioenfonds kan aan de ruil nadere voorwaarden verbinden.

Hoofdstuk 10 Partnerpensioen en wezenpensioen (risicobasis)

Artikel 10.1 Partnerpensioen op risicobasis

1. Het partnerpensioen is op risicobasis verzekerd. Er wordt geen partnerpensioen opgebouwd. Het partnerpensioen bedraagt een percentage van de pensioengrondslag vermenigvuldigd met het aantal deelnemingsjaren vanaf het moment van deelneming aan deze pensioenregeling tot en met de standaard pensioendatum.
Het percentage voor het huidige kalenderjaar is nader gedefinieerd in bijlage 1 van dit pensioenreglement.
2. Voor de berekening van het partnerpensioen wordt voor de vaststelling van het aantal meetellende deelnemingsjaren uitgegaan van de som van:
 - a. de deelnemingsjaren tot het moment van overlijden, verhoogd met
 - b. de kalenderjaren gelegen tussen het moment van overlijden van de deelnemer en de standaardpensioendatum, vermenigvuldigd met de laatst vastgestelde deeltijdfactor op het moment van overlijden van de deelnemer.
3. Voor de berekening van het partnerpensioen is voor het vaststellen van het pensioengevend salaris Artikel 8.2 van toepassing.
4. Het recht op partnerpensioen vervalt bij beëindiging van de deelname aan deze pensioenregeling, maar uiterlijk op de standaard pensioendatum.
5. In afwijking van het vorige lid behoudt de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een aanspraak op partnerpensioen verkregen op grond van ruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen als bedoeld in Artikel 3.5 en Artikel 9.2 van dit pensioenreglement.
6. Bij (gedeeltelijke) vervroegde ingang van het ouderdomspensioen als bedoeld in Artikel 3.2 van dit pensioenreglement vervalt (een deel) van het partnerpensioen. Bij het vaststellen van de hoogte van het partnerpensioen vervallen de deelnemingsjaren gelegen tussen aanvang van deelneming en ingang van het vervroegde ouderdomspensioen. Dit vindt naar evenredigheid plaats voor het deel dat het ouderdomspensioen wordt opgenomen.
7. Ingeval de gewezen deelnemer na beëindiging van de deelneming aan deze pensioenregeling een loongerelateerde WW-uitkering ontvangt, dan behoudt de gewezen deelnemer gedurende de periode dat de gewezen deelnemer deze uitkering ontvangt het recht op partnerpensioen op basis van de tot dat moment doorgebrachte deelnemingsjaren. Hierop wordt in mindering gebracht de aanspraak op partnerpensioen op grond van ruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen als bedoeld in Artikel 9.2 van dit pensioenreglement.

Artikel 10.2 Wezenpensioen op risicobasis

Het wezenpensioen is op risicobasis verzekerd. Er wordt geen wezenpensioen opgebouwd. Bij overlijden van de deelnemer bedraagt het wezenpensioen 20% van het partnerpensioen als bedoeld in Artikel 10.1 lid 1 van dit pensioenreglement.

Artikel 10.3 Uitsluiting nabestaandenpensioen

In aanvulling op 0 is er geen recht op nabestaandenpensioen als de deelnemer overlijdt binnen één jaar na aanvang van de deelneming en de het overlijden op basis van de gezondheidstoestand bij aanvang van de deelneming redelijkerwijs was te verwachten.

Hoofdstuk 11 Module Tijdelijk partnerpensioen

Artikel 11.1 Tijdelijk partnerpensioen

1. De partner heeft recht op een tijdelijk partnerpensioen als de deelnemer overlijdt voordat de partner de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt. De partner heeft alleen recht op een tijdelijk partnerpensioen, indien hij ook recht heeft op een partnerpensioen als bedoeld in Hoofdstuk 10 van dit pensioenreglement.
2. Het tijdelijk partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand die volgt op de dag van overlijden van de deelnemer. Het tijdelijk partnerpensioen eindigt op:
 - a. de AOW-gerechtigde leeftijd van de partner; of
 - b. De laatste dag van de maand waarin de partner overlijdt indien deze eerder is gelegen.
3. Het tijdelijk partnerpensioen is bij ingang gelijk aan de bruto nabestaandenuitkering inclusief vakantiegeld en exclusief wettelijke tegemoetkoming zoals die op grond van de Anw door de Sociale Verzekeringsbank is vastgesteld voor 1 juli van het voorgaande kalenderjaar. Het bedrag van de bruto nabestaandenuitkering per 1 juli wordt hierbij naar beneden afgerond op hele euro's.
4. Het tijdelijk partnerpensioen kan na ingang wijzigen in verband met de toeslagen of de verlaging van de pensioenaanspraken zoals omschreven in Hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement.
5. Het tijdelijk partnerpensioen is op risicobasis verzekerd. Er wordt geen tijdelijk partnerpensioen opgebouwd. Het recht op tijdelijk partnerpensioen vervalt bij beëindiging van de deelneming aan deze pensioenregeling, maar uiterlijk op de standaard pensioendatum.

Ingeval de gewezen deelnemer na beëindiging van de deelneming aan deze pensioenregeling een loongerelateerde WW-uitkering ontvangt, dan behoudt de gewezen deelnemer gedurende de periode dat de gewezen deelnemer deze uitkering ontvangt het recht op tijdelijk partnerpensioen.

Hoofdstuk 12 Module WIA-excedentpensioen

Artikel 12.1 Ingangsdatum en einddatum WIA-excedentpensioen

1. De deelnemer heeft recht op een WIA-excedentpensioen, indien:
 - a. hij ziek is geworden tijdens de deelneming;
 - b. hij een uitkering krachtens de wet WIA ontvangt; en
 - c. het pensioengevend salaris voor het WIA-excedentpensioen meer bedraagt dan het maximale WIA-jaarloon.In dat geval is er ook recht bij een latere toename van de mate van arbeidsongeschiktheid.
2. Een herleving van een WIA-uitkering binnen vier weken na herstel wordt beschouwd als de voorgaande arbeidsongeschiktheid. Een herleving vier weken na herstel wordt beschouwd als een nieuwe ziektedag.
3. Er is geen recht op een WIA-excedentpensioen na een uitgaande waardeoverdracht als bedoeld in Artikel 1.4 van dit pensioenreglement.
4. Het WIA-excedentpensioen gaat in op de dag waarop het recht op de WIA-uitkering ingaat. Het WIA-excedentpensioen eindigt op de dag dat de WIA-uitkering eindigt, maar uiterlijk op de dag voor de standaard pensioendatum van de deelnemer.
5. Uitkeringen die betrekking hebben op een gedeelte van een maand worden bepaald naar evenredigheid. Daarbij wordt het aantal dagen gesteld op dertig.

Artikel 12.2 Hoogte WIA-excedentpensioen

1. Het WIA-excedentpensioen is gelijk aan de pensioengrondslag voor het WIA-excedentpensioen vermenigvuldigd met het uitkeringspercentage behorende bij de mate van arbeidsongeschiktheid conform de tabel in lid 3 van dit artikel.
2. Het arbeidsongeschiktheidspercentage wordt vastgesteld door de verhouding tussen:
 - het ongemaximeerde WIA-maandloon verminderd met de inkomsten uit arbeid die de deelnemer per maand verdient dan wel minimaal kan verdienen (restverdien capaciteit), en
 - het ongemaximeerde WIA-maandloon,te vermenigvuldigen met 100%.
Hierbij wordt rekening gehouden met het totaal aan inkomsten uit arbeid. In geval van een WGA-vervolguitkering wordt uitgegaan van het arbeidsongeschiktheidspercentage zoals vastgesteld door het UWV.

3. Het uitkeringspercentage is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid op basis van onderstaande tabel:

Arbeitsongeschiktheidspercentage	Uitkeringspercentage
80% of meer	70%
65% tot 80%	50,75%
55% tot 65%	42%
45% tot 55%	35%
35% tot 45%	28%
25% tot 35%	14% ¹⁾
15% tot 25%	7% ¹⁾
minder dan 15%	0%

¹⁾ Deze kunnen van toepassing zijn indien er sprake is van inkomsten die hoger zijn dan de restverdiencapaciteit.

4. Bij een verlaging of verhoging van de mate van arbeidsongeschiktheid wordt het uitkeringspercentage opnieuw vastgesteld. Het gewijzigde uitkeringspercentage gaat in op de dag dat de gewijzigde mate van arbeidsongeschiktheid in gaat.
5. Het WIA-excedentpensioen bedraagt samen met de WIA-uitkering en/of andere arbeidsongeschiktheidsvoorzieningen en inkomsten uit of in verband met arbeid nooit meer dan 100% van het pensioengevend salaris in dit artikel. Bij overschrijding van deze grens wordt het meerdere in mindering gebracht op het WIA-excedentpensioen.

Artikel 12.3 Pensioengevend salaris en pensioengrondslag

- Het pensioengevend salaris voor het WIA-excedentpensioen wordt in afwijking van Artikel 8.1 van dit pensioenreglement:
 - vastgesteld op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer ziek is geworden en vermenigvuldigd met de deeltijdfactor op datzelfde moment;
 - na vermenigvuldiging met de deeltijdfactor gemaximeerd op €500.000.
- De pensioengrondslag is het verschil tussen het vastgestelde pensioengevend salaris en het maximale WIA-jaarloon zoals deze van toepassing was op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer ziek is geworden.
- Voor de vaststelling van het WIA-excedentpensioen wordt de pensioengrondslag vanaf de eerste ziektedag jaarlijks per 1 januari verhoogd met 2%. Toeslagen van de pensioenaanspraken zoals omschreven in Hoofdstuk 2 van dit pensioenreglement zijn niet van toepassing.

Artikel 12.4 Informatieverplichting en overige bepalingen

- De deelnemer is verplicht om elke wijziging van de WIA-uitkering en andere omstandigheden, die van invloed kunnen zijn op het WIA-excedentpensioen onmiddellijk aan het pensioenfonds door te geven.
- De deelnemer is verplicht de inkomsten uit arbeid onmiddellijk aan het pensioenfonds door te geven op de manier zoals voorgeschreven door het pensioenfonds.
- De deelnemer is verplicht het pensioenfonds te melden als hij voor een periode langer dan vier weken naar het buitenland gaat.
- Het pensioenfonds kan nadere regels stellen met betrekking tot het WIA-excedentpensioen van deelnemers die niet zijn verzekerd voor de wet WIA.
- Wijzigingen in het pensioenreglement na ingang van het WIA-excedentpensioen werken direct door op het WIA-excedentpensioen.

Hoofdstuk 13 Module Excedentregeling

Artikel 13.1 Karakter pensioenregeling

De Excedentregeling heeft het karakter van een premieovereenkomst. Bij een premieovereenkomst wordt jaarlijks een premie betaald waarmee een pensioenkapitaal wordt opgebouwd. Het rendementsrisico, renterisico en langlevensrisico over de periode tot pensioeningang komen voor rekening van de deelnemer. Met dit pensioenkapitaal wordt op de pensioendatum een pensioenuitkering aangekocht.

Het aanvullend partnerpensioen bij overlijden van de deelnemer vóór pensioeningang betreft een uitkeringsovereenkomst.

Artikel 13.2 Deelneming Excedentregeling

De deelnemer met een pensioengevend salaris dat hoger is dan het in de basisregeling geldende maximale pensioengevend salaris is op basis van de pensioenovereenkomst gehouden om deel te nemen aan de Excedentregeling.

Artikel 13.3 Pensioengevend salaris en pensioengrondslag Excedentregeling

1. Het pensioengevend salaris voor de Excedentregeling is het voor de deelnemer geldende pensioengevend salaris, waarbij rekening wordt gehouden met het maximum als bedoeld in artikel 18ga Wet LB.
2. De pensioengrondslag voor de Excedentregeling is gelijk aan het verschil tussen het pensioengevend salaris van de Excedentregeling en het in voor de basisregeling geldende maximale pensioengevend salaris zoals genoemd in bijlage 1.

Artikel 13.4 Beschikbare premie

1. Voor iedere deelnemer aan de Excedentregeling wordt jaarlijks een premie beschikbaar gesteld. Deze beschikbare premie bedraagt een percentage van de pensioengrondslag van de Excedentregeling volgens de in het derde lid opgenomen tabel en is afhankelijk van de leeftijd van de deelnemer op 1 januari van het betreffende kalenderjaar.
2. Voor een deelnemer met een deeltijdfunctie wordt de beschikbare premie vermenigvuldigd met de deeltijdfactor.
3. De beschikbare premie is afgeleid van de 4% fiscale staffel en bedraagt:

Leeftijdsklassen tot 68 jaar	Beschikbare premie als percentage van de pensioengrondslag
Tot en met 19	3,9
20 tot en met 24	4,4
25 tot en met 29	5,4
30 tot en met 34	6,6
35 tot en met 39	8,0
40 tot en met 44	9,8
45 tot en met 49	11,9
50 tot en met 54	14,6
55 tot en met 59	18,0
60 tot en met 64	22,4
65 tot en met 67	26,8

Het bestuur kan jaarlijks, gehoord het advies van de actuaris van het pensioenfonds, besluiten deze percentages aan te passen.

4. De werkgever draagt de beschikbare premie in maandelijkse termijnen af aan het pensioenfonds.

5. De premie-inleg wordt naar rato bepaald indien de deelnemer geen volledig kalenderjaar deelneemt aan de Excedentregeling.
6. De premie-inleg eindigt bij einde van de deelneming aan de Excedentregeling en uiterlijk op de standaard pensioendatum.

Artikel 13.5 Beleggingsrekening en lifecycles

1. Het pensioenfonds belegt de beschikbare premie in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving, waaronder de prudent-person regel van artikel 135 van de Pensioenwet. Met de voor de deelnemer betaalde beschikbare premies worden beleggingseenheden aangekocht in beleggingsfondsen. Aankoop van beleggingseenheden vindt niet plaats indien en voor zover de premie niet betaald is.
2. Het pensioenfonds administreert ten behoeve van iedere (gewezen) deelnemer door middel van een beleggingsrekening het door deze beleggingseenheden gevormde pensioenkapitaal.
3. Over het aanwezige pensioenkapitaal worden vermogensbeheerkosten in rekening gebracht. Voor de aan- en verkoop van beleggingseenheden in de verschillende beleggingsfondsen kunnen transactiekosten (aan- en verkoopkosten) in rekening worden gebracht. Deze kosten variëren per beleggingsfonds. Het bestuur kan jaarlijks besluiten de kosten aan te passen.
4. Het pensioenfonds stelt een aantal lifecycles vast ten behoeve van de aankoop van een vastgestelde uitkering. Tevens stelt het pensioenfonds een aantal lifecycles vast ten behoeve van de aankoop van een variabele uitkering. Het pensioenfonds vraagt de (gewezen) deelnemer naar zijn voorkeur voor een vastgestelde of een variabele uitkering en vraagt de risicohouding van de deelnemer uit. Op basis hiervan past het pensioenfonds de hier bij passende lifecycle toe. Indien de (gewezen) deelnemer geen voorkeuren kenbaar maakt, wordt een default lifecycle toegepast. Deze is zodanig vormgegeven dat deze past bij inkopen van een vastgestelde uitkering in de basisregeling.
5. Het pensioenfonds biedt de (gewezen) deelnemer de mogelijkheid de verantwoordelijkheid voor de beleggingen over te nemen conform artikel 52 PW. Het pensioenfonds adviseert de (gewezen) deelnemer bij de in dit lid bedoelde beleggingskeuze aan de hand van door de het pensioenfonds bij hem uitgevraagde informatie. Ten minste één keer per jaar informeert het pensioenfonds de (gewezen) deelnemer of zijn beleggingen in overeenstemming zijn met het gegeven advies.

Artikel 13.6 Aanwending pensioenkapitaal bij pensioeningang

1. Bij pensioeningang, maar uiterlijk op de standaard pensioendatum komt het op dat moment aanwezige pensioenkapitaal beschikbaar.

2. De (gewezen) deelnemer kan bij het pensioenfonds een vastgestelde uitkering inkopen in de basisregeling en heeft daarbij de keuze tussen aankoop van:
 - Ouderdomspensioen
 - Ouderdomspensioen, 70% partnerpensioen en 14% wezenpensioen.Indien de deelnemer met partner kiest voor aankoop van alleen ouderdomspensioen, moet de partner instemmen.
De hoogte van de vastgestelde uitkering wordt bepaald door de hoogte van het pensioenkapitaal op het moment van inkoop en de dan geldende tarieven voor inkoop in de basisregeling. De tarieven zijn opgenomen in bijlage 2 van dit pensioenreglement.
3. Indien de (gewezen) deelnemer zijn keuze niet tijdig kenbaar maakt, zal het pensioenfonds:
 - a. voor een deelnemer zonder partner een vastgesteld ouderdomspensioen inkopen, en
 - b. voor een deelnemer met een partner een vastgesteld ouderdomspensioen in combinatie met een partnerpensioen en wezenpensioen inkopen.

Artikel 13.7 Aanwending pensioenkapitaal bij overlijden vóór pensioeningang

1. Als een (gewezen) deelnemer overlijdt voor de ingangsdatum van het ouderdomspensioen heeft de partner recht op partnerpensioen uit de Excedentregeling. Wezen hebben recht op wezenpensioen uit de Excedentregeling. Per wees wordt niet meer ingekocht dan een fiscaal maximaal wezenpensioen op eindloonbasis.
2. Bij overlijden wordt het pensioenkapitaal aangewend voor het inkopen van een direct ingaand vastgesteld partnerpensioen en/of wezenpensioen in de basisregeling.
De hoogte van de vastgestelde uitkering wordt bepaald door de hoogte van het pensioenkapitaal op het moment van inkoop en de dan geldende tarieven voor inkoop in de basisregeling. De tarieven zijn opgenomen in bijlage 2 van dit pensioenreglement.
3. Indien er op het moment van overlijden geen partner en wezen bekend zijn, valt het pensioenkapitaal vrij ten gunste van het voor de pensioenregeling aangehouden vermogen.

Artikel 13.8 Aanvullend partnerpensioen bij overlijden vóór pensioeningang

1. Als een deelnemer overlijdt voor de ingangsdatum van het ouderdomspensioen heeft de partner, die recht heeft op partnerpensioen op grond van de basisregeling, eveneens recht op aanvullend partnerpensioen uit de Excedentregeling.
2. Het aanvullend partnerpensioen bedraagt 1,16% van de pensioengrondslag voor de Excedentregeling vermenigvuldigd met het aantal kalenderjaren gelegen tussen het moment van overlijden van de deelnemer en de standaard pensioendatum vermenigvuldigd met de laatst vastgestelde deeltijdfactor op het moment van overlijden van de deelnemer.

3. De risicodekking voor het aanvullend partnerpensioen vervalt:
 - bij beëindiging van de deelname aan de basisregeling;
 - als het pensioengevend salaris niet langer hoger is dan het in de basisregeling geldende maximale salaris;
 - maar uiterlijk op de standaard pensioendatum.

Artikel 13.9 Tarief inkopen in de basisregeling

Voor het inkopen van een aanspraak of recht in de basisregeling worden jaarlijks inkoopfactoren vastgesteld. Deze worden door het pensioenfonds vastgesteld op basis van actuariële bestandsgrondslagen onder de premie en de RTS zoals van toepassing bij de bepaling van de voorziening. Deze inkoopfactoren worden verhoogd met een opslag gebaseerd op de dekkingsgraad. De inkoopfactoren zijn opgenomen in 0bijlage 2 van dit pensioenreglement.

Artikel 13.10 Bijzonder partnerpensioen en verevening van pensioenrechten bij scheiding

1. Bij einde relatie als bedoeld in artikel 5.1 wordt het tot de scheidingsdatum opgebouwde pensioenkapitaal op een aparte beleggingsrekening gezet. Indien er tevens sprake is van verevening als bedoeld in artikel 5.2 wordt vastgelegd welk deel van het pensioenkapitaal op deze aparte beleggingsrekening wordt verevend in verband met scheiding
2. Bij overlijden van de deelnemer voor pensioeningang wordt het pensioenkapitaal op deze aparte beleggingsrekening gebruikt voor aankoop van een directe ingaand vastgesteld bijzonder partnerpensioen voor de ex-partner in de basisregeling.
3. Bij vooroverlijden van de ex-partner voor pensioeningang is er geen sprake meer van bijzonder partnerpensioen en verevening. Op het pensioenkapitaal op deze aparte beleggingsrekening worden artikel 13.6 en artikel 13.7 weer van kracht.
4. Bij pensioeningang wordt het pensioenkapitaal op deze aparte beleggingsrekening aangewend voor aankoop van ouderdomspensioen en partnerpensioen in de verhouding 100:70 in de basisregeling. Het hieruit resulterende partnerpensioen vormt vanaf pensioeningang het bijzonder partnerpensioen voor de ex-partner. Het hieruit resulterende ouderdomspensioen wordt, voor het verevende deel uitgekeerd aan de ex-partner. Bij overlijden van de ex-partner wordt dit uitgekeerd aan de deelnemer.

Artikel 13.11 Mogelijkheid tot aankoop van een variabele uitkering bij een andere pensioenuitvoerder

1. De (gewezen) deelnemer of (ex-)partner van de overleden (gewezen) deelnemer kan ook kiezen voor de aankoop van een variabele pensioenuitkering bij een andere pensioenuitvoerder. De (gewezen) deelnemer dient hiervoor een schriftelijk verzoek in bij het pensioenfonds ten minste zes weken vóór de gewenste pensioeningang. De (ex)partner van de overleden (gewezen) deelnemer dient hiervoor een schriftelijk verzoek in bij het pensioenfonds binnen twee maanden na het overlijden van de deelnemer.

2. In geval van aankoop bij een andere pensioenuitvoerder moet voldaan worden aan de voorwaarden die zijn opgenomen in artikel 80 van de Pensioenwet en moet sprake zijn van een door de (gewezen) deelnemer of (ex-)partner van de overleden (gewezen) deelnemer getekende offerte van de andere pensioenuitvoerder die voldoet aan de bepalingen in de Pensioenwet.
3. Het pensioenfonds zal overgaan tot inkoop in de basisregeling zoals omschreven in Artikel 13.6 en Artikel 13.7 indien:
 - de (gewezen) deelnemer of (ex-)partner van de overleden (gewezen) deelnemer niet binnen de termijn zoals genoemd in het eerste lid zijn keuze kenbaar maakt, of
 - niet aan de voorwaarden voor aankoop bij een andere pensioenuitvoerder kan voldoen.

Artikel 13.12 Verlaging van de pensioenkapitalen

1. Het pensioenfonds kan de pensioenkapitalen verlagen indien:
 - a. de collectiviteitkring gezien de beleidsdekkingsgraad niet voldoet aan de bij of krachtens artikel 131 Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen of de bij of krachtens artikel 132 Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen;
 - b. de collectiviteitkring niet binnen een redelijke termijn voldoet aan artikel 131 of artikel 132 Pensioenwet zonder dat de belangen van de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden of de werkgever onevenredig worden geschaad; en
 - c. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van de premie, zijn ingezet in het herstelplan, bedoeld in artikel 138 of artikel 139 Pensioenwet.
2. Het pensioenfonds kan de pensioenkapitalen tevens verlagen in geval de situatie als omschreven in artikel 140 Pensioenwet zich voordoet.
3. Het pensioenfonds informeert de (gewezen) deelnemers schriftelijk over het besluit tot verlaging van de pensioenkapitalen.
4. De verlaging wordt op zijn vroegst een maand nadat de (gewezen) deelnemers hierover geïnformeerd zijn, gerealiseerd.

Artikel 13.13 Toeslagverlening van pensioenkapitalen

Van toeslagverlening is geen sprake zolang het pensioenkapitaal uit de Excedentregeling nog niet is aangewend voor een pensioenaanspraak en/of pensioenrecht in de basisregeling.

Artikel 13.14 Bepalingen basisregeling

Op de module Excedentregeling zijn de bepalingen die elders zijn opgenomen in het pensioenreglement van overeenkomstige toepassing, tenzij het karakter van de Excedentregeling zich daartegen verzet.

ADDENDUM IIA: AANVULLENDE VOORWAARDEN MET BETREKKING TOT OPBOUW VAN PENSIOEN

Artikel I Maximale premie

1. De premie voor de totale pensioenregeling (basisregeling en Excedentregeling) bedraagt maximaal 17,5% van de som van de met de deeltijdfactoren vermenigvuldigde pensioengevende salarissen. Hierbij worden de pensioengevende salarissen gemaximeerd op het bedrag als bedoeld in artikel 18ga van de Wet op de loonbelasting 1964.
2. Indien de benodigde premie om de hier bovengenoemde pensioenopbouw en dekkingen te financieren hoger is, kan het pensioenfonds, na inachtneming van de te volgen procedures, de pensioenopbouw in de basisregeling verlagen.

Artikel II Toeslagverlening verzekerde aanspraken- en rechten bij Nationale Nederlanden

1. Indien het pensioenfonds in enig jaar besluit tot verhoging van de pensioenaanspraken en -rechten in de basisregeling zal het pensioenfonds tevens een toeslag verlenen over de bij Nationale Nederlanden ondergebrachte pensioenaanspraken en -rechten onder de voorwaarde dat de werkgevers hiervoor de verschuldigde koopsom betalen.
2. Deze koopsom wordt door het pensioenfonds vastgesteld op basis van actuariële bestandsgrondslagen onder de premie en de RTS zoals van toepassing bij de bepaling van de voorziening. Deze inkoopfactoren worden verhoogd met een opslag gebaseerd op de dekkingsgraad.
3. De toeslagverlening als bedoeld in lid 1 leidt tot een verhoging van de bij het pensioenfonds in collectiviteitkring Secundo ondergebrachte pensioenaanspraken en -rechten.
4. De toeslagverlening als bedoeld in lid 1 vindt alleen plaats als
 - op 1 januari 2018 sprake is van premievrije pensioenaanspraken of -rechten bij Nationale Nederlanden, en
 - er gelijksoortige opgebouwde pensioenaanspraken of -rechten worden overgedragen aan Volo pensioen.

Artikel III Additionele diensttijd partnerpensioen/wezenpensioen

Voor de berekening van het partnerpensioen en het daaraan gekoppelde wezenpensioen worden, in aanvulling op Artikel 10.1 tweede lid, voor de vaststelling van het aantal meetellende deelnemingsjaren de deelnemingsjaren gelegen tussen 1 januari 2000 en 1 januari 2018 ook meegenomen.

Artikel IV Zieke deelnemers

De deelnemer die op 31 december 2017 en 1 januari 2018 ziek is, wordt voor de toepassing van Artikel 6.3 en Hoofdstuk 12 geacht ziek te zijn geworden tijdens de deelneming aan deze pensioenregeling.

Bijlage 1 Cijfers en bedragen

Ten behoeve van ORTEC International B.V., die de volgende rechtspersonen rechtsgeldig vertegenwoordigt:

- a. ORTEC B.V.
- b. ORTEC Optimization Technology B.V
- c. ORTEC Sports B.V.
- d. ORTEC Industrial Automation B.V.
- e. Rhythm B.V.

(hierna gezamenlijk: de werkgever) gelden voor de werknemers de volgende aanvullende bepalingen:

Artikel 1 Opbouw pensioen

1. Het op te bouwen ouderdomspensioen voor het huidige kalenderjaar bedraagt 1,875%.
Het opbouwpercentage kan worden verlaagd als het bepaalde in artikel 1 van addendum IIA zich voordoet.
2. Het jaarlijks percentage voor partnerpensioen bedraagt 1,160%.
3. De franchise bedraagt voor het huidige kalenderjaar €14.247.
4. Het pensioengevend salaris voor de basisregeling bedraagt voor het huidige kalenderjaar maximaal €51.878 en wordt jaarlijks verhoogd met de procentuele verhoging van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde CPI alle huishoudens. Hierbij wordt uitgegaan van de ontwikkeling van de CPI van 30 september van het voorafgaande jaar tot 30 september van het huidige jaar. Het pensioengevend salaris voor de Excedentregeling is het voor de deelnemer geldende pensioengevend salaris, waarbij rekening wordt gehouden met het maximum als bedoeld in artikel 18ga Wet LB.
5. Het vaste voltijd jaarsalaris bestaat uit het structurele salaris per kalenderjaar inclusief vakantiegeld.
6. Het variabele jaarsalaris bestaat uit:
Niet van toepassing.
7. Meeverzekerde modules:
 - Tijdelijk Partnerpensioen
 - WIA-Excedentpensioen
 - Excedentregeling

Artikel 2 Collectiviteitkringen

1. Voor de basisregeling wordt een afgescheiden vermogen aangehouden in de collectiviteitkring Secundo.
2. Voor de Excedentregeling wordt een afgescheiden vermogen aangehouden in de collectiviteitkring Solo.

Artikel 3 Premie

1. De werkgever stelt jaarlijks de premie beschikbaar voor de basisregeling en voor de Excedentregeling met inachtneming van het bepaalde in de uitvoeringsovereenkomst.
2. De premie voor de basisregeling bestaat uit een deel dat nodig is voor:

- a. de overeengekomen pensioenopbouw en verzekering van ouderdomspensioen, partnerpensioen, premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en tijdelijk partnerpensioen; en
 - b. het WIA-excedentpensioen.
3. De premie voor de basisregeling, zoals genoemd in het vorige lid onder a, bedraagt voor 2019 21,7% van de pensioengrondslag van de basisregeling.
4. De premie voor het WIA-excedentpensioen, zoals genoemd in het vorige lid onder b, bedraagt voor 2019 1,7% van het pensioengevend salaris vermenigvuldigd met de deeltijdfactor minus het maximale WIA-jaarloon zoals vastgesteld per 1 januari van datzelfde kalenderjaar. Hierbij geldt per deelnemer dat het pensioengevend salaris vermenigvuldigd met de deeltijdfactor niet meer dan €500.000 mag bedragen.
5. De premie voor de Excedentregeling die nodig is voor de opbouw en risicodekkingen in de Excedentregeling bedraagt een percentage van de pensioengrondslag van de Excedentregeling en is afhankelijk van de leeftijd van de deelnemer.
6. Voor een periode van onbetaald verlof wordt jaarlijks een afzonderlijke premie vastgesteld exclusief de premie voor opbouw van pensioen.

Bijlage 2 Contantewaardefactoren en tarieven

A. Vaststelling en geldigheid van factoren

De factoren worden voor elk kalenderjaar opnieuw door het bestuur vastgesteld. Deze kunnen jaarlijks wijzigen, onder andere door een wijziging in de risicovrije rente of in de levensverwachting.

De in deze bijlage opgenomen factoren gelden voor (gewezen) deelnemers die in 2019 gebruik maken van de keuzemogelijkheden in de pensioenregeling.

De factoren zijn uitgedrukt uitgaande van de hoogte van de aanspraak/het recht op de pensioenrekendatum (2019: dag waarop deelnemer 68 jaar wordt). De factoren zijn sekseneutraal en leiden tot collectief actuair gelijkwaardige aanspraken.

In de tabellen zijn de factoren voor hele leeftijden opgenomen. Bij een tussenliggende leeftijd wordt de factor bepaald door lineaire interpolatie.

Voorbeeld

Factor op leeftijd 50 = 10

Factor op leeftijd 51 = 11

Leeftijd deelnemer 50 jaar en 2 maanden: $10/12 * \text{factor lft 50} + 2/12 \text{ factor lft 51} = 10/12 * 10 + 2/12 * 11 = 10,1666$

In de communicatie naar (gewezen) deelnemers wordt de hoogte van het ouderdomspensioen gecommuniceerd op de standaard pensioendatum. Deze ligt veelal vòòr de voor de deelnemer geldende pensioenrekendatum. Ook hierbij wordt dan een vervroeging van de aanspraak op ouderdomspensioen op de pensioenrekendatum naar de voor de deelnemer geldende standaard pensioendatum toegepast.

B. Factoren voor afkoop klein pensioen

Indien het pensioen bij pensioeningang lager is dan het wettelijke grensbedrag voor afkoop klein pensioen (2019: €484,09) kan dit worden afgekocht. Hiervoor worden de onderstaande afkoopfactoren gehanteerd.

Artikel 1.5 Afkoop klein pensioen

leeftijd	Afkoop ouderdomspensioen	Afkoop latent (bijzonder) partnerpensioen	Afkoop ingaand partnerpensioen
18	6,76946	1,67115	41,34318
19	6,91032	1,71845	41,09226
20	7,05385	1,76645	40,83494
21	7,19996	1,81556	40,57075
22	7,34869	1,86586	40,29954
23	7,50004	1,91770	40,02111
24	7,65414	1,97055	39,73529
25	7,81086	2,02487	39,44170
26	7,97016	2,08064	39,14050
27	8,13206	2,13789	38,83129
28	8,29658	2,19705	38,51400
29	8,46379	2,25751	38,18848

leeftijd	Afkoop wezenpensioen
0	18,65235
1	17,91761
2	17,16910
3	16,40550
4	15,62662
5	14,83209
6	14,02160
7	13,19471
8	12,35092
9	11,48992
10	10,61112
11	9,714000

86			6,29660		
87			5,80184		
88			5,34065		
89			4,90597		
90			4,50596		
91			4,14224		
92			3,80165		
93			3,48982		
94			3,20562		
95			2,94823		
96			2,71638		
97			2,50830		
98			2,32270		
99			2,15923		
100			2,01683		

Voorbeeld

Een deelnemer van bijvoorbeeld 68 jaar krijgt bij afkoop bij pensioeningang:

- voor €100 aanspraak ouderdomspensioen €1.722,90 bruto aan afkoopwaarde, en
- voor €100 aanspraak op latent opgebouwd partnerpensioen €477,07 bruto aan afkoopwaarde. Bij deze berekening wordt uitgegaan van de leeftijd van de deelnemer op het moment van afkoop.

Indien er bij het overlijden van een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde een klein partnerpensioen in gaat en de partner is bijvoorbeeld 30 jaar dan geldt voor €100 recht op partnerpensioen €3.785,46 bruto aan afkoopwaarde. Bij deze berekening wordt uitgegaan van de leeftijd van de achtergebleven partner op het moment van afkoop.

C. Factoren voor (gedeeltelijk) vervroegen en (gedeeltelijk) uitstel van de pensioeningangsdatum

Deze factoren gelden voor de berekening van de hoogte van een vervroegd of uitgesteld ouderdomspensioen, uitgaande van de hoogte van de aanspraak op ouderdomspensioen op de pensioenrekendatum (2019: de dag waarop de deelnemer 68 jaar wordt).

Artikel 3.2 (Gedeeltelijk) vervroegen van de pensioeningangsdatum en artikel 3.3 (Gedeeltelijk) uitstel van de pensioeningangsdatum

Ingangsheeftijd	Vervroeging / uitstelfactoren
61	0,68982
62	0,72432
63	0,76163
64	0,80201
65	0,84571
66	0,89304
67	0,94433
68	1,00000
69	1,06138
70	1,13012
71	1,20728
72	1,29407
73	1,39196

Voorbeeld

Een deelnemer van 65 jaar met bijvoorbeeld €1.000 aanspraak ouderdomspensioen op de pensioenrekendatum krijgt bij het vervroegd laten ingaan van zijn pensioen op 65 jaar een uitkering van €845,71 bruto per jaar.

D. Factoren voor variëren in hoogte van het ouderdomspensioen

Bij pensioeningang kan de (gewezen) deelnemer kiezen om zijn pensioen in hoogte te variëren:

- Eerst een hogere en daarna een lagere uitkering of omgekeerd.
- Bij vervroegd ouderdomspensioen een tijdelijke uitkering om het missen van AOW (gedeeltelijk) tot de ingangsdatum van de AOW op te vangen.

De hiervoor gehanteerde factoren kunnen op verzoek van de (gewezen) deelnemer door het pensioenfonds worden verstrekt.

E. Factoren voor de ruil tussen ouderdomspensioen en partnerpensioen

Bij einde deelneming en pensioeningang kan de deelnemer onder voorwaarden kiezen een deel van zijn ouderdomspensioen in te ruilen voor partnerpensioen.

Bij pensioeningang kan een deelnemer onder voorwaarden kiezen om opgebouwd partnerpensioen om te ruilen naar ouderdomspensioen.

Hiervoor gelden de onderstaande ruilfactoren.

Artikel 3.5 Ruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen bij pensioeningang, artikel 4.3 Ruil partnerpensioen voor ouderdomspensioen, artikel 9.2 Ruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen bij einde deelneming

leeftijd	Ruil €1 OP68 in NP	Ruil €1 NP in OP68
18	4,05077	
19	4,02126	
20	3,99323	
21	3,96570	
22	3,93851	
23	3,91095	
24	3,88427	
25	3,85746	
26	3,83063	
27	3,80377	
28	3,77624	
29	3,74917	
30	3,72221	
31	3,69499	
32	3,66830	
33	3,64175	
34	3,61533	
35	3,58919	
36	3,56353	
37	3,53795	
38	3,51277	
39	3,48808	
40	3,46405	
41	3,44061	
42	3,41797	
43	3,39618	
44	3,37530	
45	3,35548	

46	3,33637	
47	3,31843	
48	3,30198	
49	3,28680	
50	3,27316	
51	3,26142	
52	3,25226	
53	3,24564	
54	3,24171	
55	3,24042	
56	3,24259	
57	3,24780	
58	3,25693	
59	3,26971	
60	3,28528	
61	3,30541	0,30253
62	3,33049	0,30026
63	3,36143	0,29749
64	3,39851	0,29425
65	3,44124	0,29059
66	3,49080	0,28647
67	3,54776	0,28187
68	3,61144	0,27690

Voorbeeld

Een deelnemer van 30 jaar waarvan de deelneming eindigt, ruilt €1.000 aanspraak ouderdomspensioen op de pensioenrekendatum (voor 2019: dag waarop de deelnemer 68 jaar wordt) voor €3.722,21 partnerpensioen.

Een deelnemer die op leeftijd 65 vervroegd met pensioen gaat, ruilt €1.000 aanspraak ouderdomspensioen op de pensioenrekendatum voor €3.441,24 partnerpensioen.

Een deelnemer die op leeftijd 65 vervroegd met pensioen gaat ruilt €1.000 opgebouwd partnerpensioen voor €290,59 ouderdomspensioen met pensioenrekendatum 68. Door vervroeging is de uitkering hieruit bij ingang op leeftijd 65 lager.

F. Factoren voor inkoop in de basisregeling vanuit de Excedentregeling

Bij pensioeningang heeft de deelnemer de mogelijkheid om vanuit het pensioenkapitaal van de Excedentregeling een uitkering aan te kopen in de basisregeling. Bij overlijden kan het aanwezige kapitaal gebruikt worden voor aankoop van een direct ingaand partnerpensioen en/of wezenpensioen in de basisregeling.

De factoren worden jaarlijks opnieuw vastgesteld rekening houdend met een opslag gebaseerd op de dekkingsgraad van de kring waarin de basisregeling is ondergebracht (hierbij geldt een minimale opslag gebaseerd op de hoogte van het minimum vereist eigen vermogen exclusief risico-opslagen en een maximale opslag gebaseerd op het vereiste eigen vermogen van de kring waar de basisregeling in is ondergebracht).

Hiervoor gelden de onderstaande inkoopfactoren.

Artikel 13.6 Aanwending pensioenkapitaal bij pensioeningang, artikel 13.7 Aanwending pensioenkapitaal bij overlijden vóór pensioeningenangen en artikel 13.9 Tarief inkopen in de basisregeling.

Leeftijd	Uitgesteld ouderdompensioen pensioenleeftijd 68	Uitgesteld partnerpensioen	Direct ingaand ouderdompensioen	Direct ingaand tijdelijk ouderdompensioen	Direct ingaand partnerpensioen
18	7,27949	1,79706			44,45807121
19	7,43096	1,84792			44,18825424
20	7,58531	1,89954			43,91154231
21	7,74243	1,95235			43,62744427
22	7,90236	2,00644			43,33580468
23	8,06511	2,06218			43,03639700
24	8,23082	2,11901			42,72904476
25	8,39935	2,17743			42,41333007
26	8,57065	2,23740			42,08943801
27	8,74474	2,29897			41,75693481
28	8,92167	2,36258			41,41573465
29	9,10147	2,42760			41,06569180
30	9,28404	2,49423			40,70659844
31	9,46941	2,56277			40,33799173
32	9,65768	2,63274			39,95996663
33	9,84869	2,70438			39,57195243
34	10,04242	2,77774			39,17443722
35	10,23886	2,85269			38,76704671
36	10,43791	2,92909			38,34930595
37	10,63947	3,00724			37,92124016
38	10,84353	3,08689			37,48265736
39	11,04997	3,16793			37,03336794
40	11,25869	3,25016			36,57329594
41	11,46961	3,33360			36,10244955
42	11,68264	3,41801			35,62088561
43	11,89757	3,50322			35,12811444
44	12,11419	3,58907			34,62390797
45	12,33240	3,67530			34,10915301
46	12,55183	3,76212			33,58276082
47	12,77243	3,84893			33,04607204
48	12,99404	3,93523			32,49832056
49	13,21735	4,02135			31,93900594
50	13,44368	4,10725			31,36787164
51	13,67327	4,19244			30,78529257
52	13,90681	4,27605			30,19225684
53	14,14458	4,35803			29,58827946
54	14,38715	4,43814			28,97243575
55	14,63511	4,51643			28,34570016
56	14,88943	4,59183			27,70808859
57	15,15045	4,66483			27,05910173
58	15,41965	4,73442			26,39918137
59	15,69646	4,80056			25,72936311
60	15,97958	4,86400			25,04773887
61	16,27075	4,92245	23,58688971	7,31614	24,35729561
62	16,57014	4,97528	22,87677173	6,30663	23,65921153
63	16,87827	5,02116	22,16070726	5,28244	22,95262822
64	17,19504	5,05959	21,44002333	4,24499	22,23863419
65	17,51874	5,09082	20,71484683	3,19611	21,51805182

66	17,84921	5,11321	19,98701782	2,13781	20,79219528
67	18,18583	5,12601	19,25790665	1,07208	20,06210267
68	18,52705	5,13010	18,52704645	0,00000	19,32714065

Leeftijd	Direct ingaand wezenpensioen
0	20,05766
1	19,26756
2	18,46266
3	17,64153
4	16,80396
5	15,94957
6	15,07802
7	14,18883
8	13,28147
9	12,35559
10	11,41059
11	10,44588
12	9,46245
13	8,46143
14	7,44334
15	6,40945
16	5,36097
17	4,30016
18	3,23023
19	2,15449
20	1,07666
21	0,00000

Voorbeeld

Een deelnemer van 67 jaar met ook een standaard pensioendatum van 67 jaar kan voor €10.000 kapitaal een direct ingaand ouderdompensioen aankopen van
 $\text{€}10.000/19,25790665 = \text{€}519,27$ per jaar.

De deelnemer kan ook kiezen voor aankoop van ouderdompensioen in combinatie met 70% partnerpensioen. In dat geval wordt het direct vanaf 67 jaar ingaande ouderdompensioen $\text{€}10.000/(19,25790665 + 70\% * 5,12601) = \text{€}437,71$ per jaar. Het partnerpensioen bedraagt 70% van het ouderdompensioen: €306,40 per jaar.

Bij overlijden van een deelnemer met een pensioenkapitaal van €10.000 ontvangt een achtergebleven partner van 30 jaar een partnerpensioenuitkering van
 $\text{€}10.000/40,70659844 = \text{€}245,66$ per jaar.

Indien er bij overlijden ook een kind van 2 jaar achterblijft, wordt de uitkering voor de partner: $\text{€}10.000/(40,70659844 + 20\% * 18,46266) = \text{€}225,23$ direct ingaand partnerpensioen. Het wezenpensioen bedraagt 20% hiervan: €45,05 per jaar.